

laiškas lietuviams

SPALIS 1995 OCTOBER

MOTINŲ MOTINA	289	Algirdas Paliokas, SJ
DVASINIS GYVENIMO PAGRINDAS	292	Juozas Vaišnys, SJ
KELIAS Į LIETUVOS DVASINĮ PRISIKĖLIMĄ	295	Aušra Mongirdaitė
EILĖRAŠČIAI	303	Lacrima
KRYŽIUS NEŠA DŽIAUGSMĄ	304	Chiara Lubich
TRUMPA VILNIAUS JĖZUITŲ ISTORIJA	305	Kun. Jonas Boruta, SJ
KITUS GALI ĮVEIKTI DAUG KAS	306	Marija Veniūtė
ŠEIMA - MEILĖS MOKYKLA	309	Jūratė Ratautienė
ŠEIMOS GYVENIMO CIKLAI	311	Irena Lukoševičienė
PAVYZDINGA ANGLŲ ŠEIMA	313	Jolanta Podleskytė
KALBA	316	Juozas Vaišnys, SJ
TĖVYNĖJE	318	Marija A. Jurkutė
ŠYPSULIAI	322	Red.
TRUMPAI	323	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas dail. Pauliaus Augiaus grafikos darbų nuotraukomis, prisimenant 35 metų sukaktį nuo jo mirties.

Viršelis ir skyrių vinjetės — dail. Rimanto Dichavičiaus.
Lietuviškas raidynas — Jono Bogutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (ISSN 301-540)— LETTERS TO LITHUANIANS is published monthly except July/August, when bimonthly, for \$15.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345 West 56th Street, Chicago, IL 60636. Second class postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636 — 1098.

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

1995 / SPALIO — OCTOBER / VOL. XLVI, NO. 10

MOTINŲ MOTINA

Algirdas Paliokas, SJ

Mūsų šalimi jau žengia ruduo. Visomis spalvomis pražydo ką tik buvus sodriai žalia gamta. Tylia rimtimi užlietos rudens dienos sulėtina skubėjimą, prikausto žvilgsnį, iššaukia susimąstymą. Tos gražios, šiltos gamtos spalvos atgimdo gražius, reikšmingus prisiminimus, o kartais tave užlieja kažkokia saldi, miela svajonė... Ir tu šiuo švelniu rudens prisilietimu tapti jau kitas: ramus, švelnus ir geras. Ir žmonės, tie įprastiniai, kasdieniniai žodžio kulka tavo ne kartą sužeisti žmonės, netenka to įprastinio atbukinusio dėmesį prastumo ir pradeda šviesti vidiniu, nepastebėtu grožiu ir gerumu. Ir dingt: ak, buvau jau pamiršęs, kad kiekviename žmoguje aš galiu matyti Viešpaties paveikslą, pagal kurį ne tik aš, bet ir jis, ji ir visi kiti esame sukurti. Tik tos charakterio, išauklėjimo ir būdo silpnybės buvo man jį pridengusios... Atleisk, Viešpatie, kad aš taip dažnai buvau aklas... Ir kodėl tos praregėjimo akimirkos tokios trumpos?

Ruduo. Krenta lapai. Ir krintančiais lapais praeitin nusklandžia negrįžtamai žmogaus minutės, valandos ir dienos. Truputį nyku ir norisi į kažką atsiremti, kažkokį tikrai tikrą ryšį prisiminti, už kažko tvirtai įsitverti, prie ko nors prisiglausti... Viduje kažkas minties greičiu įvertina gyvenime

Bažnytkaimis Lietuvoje.

Paulius Augius

sutiktus žmones, ryšius su jais, teisia ir teisina ir veda vis aukščiau, kur viskas tikriausiai ir teisingiau. Ir šios laiptuotos piramidės viršuje randi tai, kas šventa ir tyra, šventa ir tikra, šventa ir amžina. Tai motinos meilė tau ir tavo meilė jai. Gal viena ir kita dabar norėtum pataisyti, patobulinti, o gal trokšti, tai prisimini, atsiprašyti taip, kaip dar gyvenime nebuvai atsiprašęs... Gal norėtum sugrįžti atgal ir gyvenimą pradėti iš naujo, kad būtum vertas tos meilės ir tos mylinčios širdies nežleistum...

Ak, kiek daug mumyse praeities, taisytiškos, klaidingos, ir kaip negera, kad jau nebegali būti kitaip. Tačiau taip yra tik vienu požiriu, kitu ne! Mes turime amžiną dvasią, kuri gali susisiekti su dvasiniu pasauliu, kuriame veikia visai kiti dėsningumai. Jei susitepei, gali tapti švarus, jei susižidei, gali pasveikti.

Jei junti atstūmimą, nesupratimą, vienišumą, jei tau kažko trūksta ir net nežinai ko, tai vis ženklai, kad žemiškoji tikrovė yra uždegusi antgamtinę. Yra daug kelių, kreipiančių mintį ir vedančių į dvasinį pasaulį. Tačiau iš jų išsiskiria vienas, visiems prieinamas, suprantamas, ir kas mums taip svarbu, — lengvas kelias. Prieš jį primenant, norisi paklausti: kam pabodo šventa motinos meilė? Kam žemėje nebereikia šios meilės? Gal jaunimui, kuris atseit viską gali? Gal vyrams, kurie valdo pasaulį, o gal moterims, kurios valdo vyrus? Ne, ne! Visiems reikia viską suprantančios, raminančios, guodžiančios ir džiuginančios, nusiminimą viltimi perkeičiančios, šventos, neblėstančios motinos meilės. Jos artume spinduliavimo stebuklas visada pasikartos: atėjai pas ją vienoks, išeini kitoks. Atgrisimo, nuoskaudos užsitraukia, ir niūriosios gyvenimo spalvos išsisklaido.

Jūs, mieli skaitytojai, atsakykite, kad „mano jau kitame pasaulyje“ arba: „aš tiek daug negaunu iš savo mamos“ ir daug kitokių pasiteisinimų. Kristus viską žinojo. Todėl mums paliko savo Motiną. Jis pasakė: „Štai tavo motina“. Nepasakė jūsų motina, bet tavo. Kiekvie-

nas galime savintis šią Motiną, nes kas neįmanoma žemiškajame pasaulyje, tas visai natūralu antgaminiame. Taip patenkinami mūsų lūkesčiai, ir mes galime bendrauti su idealiausia Motina, galinčia padėti daugiau už bet kurią žemiškąją motiną. Tik reikia vieno: ją mylėti. O kaip praktiškai tai įgyvendinti? Jei mūsų dangiškosios Motinos gyvenimas taps mums artimas ir brangus, jei mes seksime jos pavyzdžiu, jei mylėsime tą, kurį ji labiausiai už viską mylėjo ir myli, būsim tikri jos vaikai.

Spalio mėnuo yra rožančių mėnuo. Rožančius — tai Marijos gyvenimo pagrindiniai momentai, pilni giliausių minčių, pamokymų ir pavyzdžių. Jie neišsemiami, nes čia įeina žmogus ir Dievas, šis pasaulis ir kitas, todėl tas 15 Marijos ir Jėzaus gyvenimo atkarpų vadiname paslaptimis. Ir visai teisingai. Juk žmogišku protu neįmanoma suvokti tokio neįprasto, sakykime, nelogiško, lyg nedieviško žmonių pasaulyje Dievo-Žmogaus elgesio, sunku išsemti gausybę pamokymų, sudėtų į tas paslaptis. Tačiau kaip tik tokiu Išganytojo gyvenimu atsiskleidžia mums Dievo mintys ir planai, pasirodo toks kilniadvasiškumas, toks pasiaukojimas, tokios dorybės, apie ką žmogus tegali tik svajoti. Bet žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą, todėl, nežiūrint dieviškumo nepasiekiamumų, jis gali Juo sekti, iš jo mokytis. Tik tai gyvenimo verpetas sukasi taip greit ir taip įtraukia žmogų į save, kad nėra kada apie tokius dalykus mąstyti. Todėl Bažnyčia per savo ir kiekvieno žmogaus Motiną veda prie šių didžių ir žmogui be galo svarbių paslapčių per visą spalio mėnesį.

Jei žiūrėsime į rožančių kaip į pareigą, nelengva bus jį kalbėti. O jeigu čia matysime progą bendrauti su savo dangiškąja Motina ir ypač progą parodyti jai savo meilę, tada rožančius nebus nuobodi malda.

Ar gali būti ryšys tarp vaiko ir motinos, jei vaiko širdyje nėra nė trupučio meilės? Žinoma, ne. Tiesa, ši meilė visai kitokia. Bet kad ji būtų gyva, tai gyvybei augti ir ugdyti reikia laiko

DVASINIO GYVENIMO PAGRINDAS

Juozas Vaišnys, SJ

Vienas rekolekcijų vedėjas pirmoje konferencijoje visuomet kalbėdavo apie tikėjimą, stengdamasis įrodyti arba bent klausytojams palengvinti suprasti pagrindines tikėjimo tiesas: Dievo buvimą, sielos nemirtingumą, amžiną pomirtinį gyvenimą. Kiti kolegos, taip pat kartais ir rekolekcijų dalyviai, jį kritikuodavo, sakydami, kad tai bereikalingos pastangos. Juk į rekolekcijas susirenka ne kokie bedieviai, kuriuos reikia atversti, grąžinti prie tikėjimo. Čia paprastai atvyksta tikintys žmonės, kurie nori suintensyvinti savo dvasinį gyvenimą, labiau priartėti prie Dievo, geriau susipažinti su Kristaus mokslu, ypač su jo raginimu tobuliau mylėti Dievą ir artimą.

Pereitame numeryje rašėme apie dvasingumą, kuris yra ne kas kita kaip siekti dvasinio tobulumo ir šventumo. Tą svarstymą baigėme teigimu, kad dvasingumo ar šventumo termometras yra artimo meilė. Norėdami statyti tą tobulumo arba artimo meilės rūmą, turime padėti tvirtą pamatą. O tas pamatas, tas fundamentas, nuo kurio priklausys mūsų dvasinis tobulumas ar šventumas, yra tikėjimas. Kuo mūsų tikėjimas bus stipresnis, tuo aukščiau pakilsime šventume, Dievo ir artimo meilėje.

Jeigu žmogus bus tvirtai įsitikinęs, kad yra Dievas, kuris nemirtingai žmogaus sielai ruošia amžiną laimę danguje, tai jam bus lengviau laikytis Dievo įsakymų, Kristaus mokslo ir Jo įsteigtos Bažnyčios reikalavimų.

Turbūt tikrai nėra daug žmonių, kurie visiškai netikėtų Dievo buvimu. Greičiausiai jie tuo tik abejoja, nėra tikri. Juk ir Šv. Raštas sako: „Tarė kvailys savo širdyje — nėra Dievo” (Ps 52,1). Užtat tik kvailas, neišmintingas žmogus gali neigti Dievo buvimą. Bet jeigu žmogus yra protingas, jeigu jis tyčia neužmerkia akių ir neužsikemša ausų, tai jis gali ir protu suprasti, ir akimis pamatyti, ir ausimis išgirsti Dievo pėdsakus kiekviename žingsnyje, kiekviename tvarinyje, jis gali išgirsti nuostabų visos tvarinijos Jam giedamą garbės himną ir nuolankią padėkos psalmę. Tai suvokė ir mūsų poetas Jurgis Baltrušaitis, savo eilėraštyje sakydamas: „Aš suprantu skausmą ir ilgesį, kaip, žmogaus prote, silpnas tu esi, nes štai nakčia regiu spiečius žvaigždžių, bet kurčias, aš jų psalmės negirdžiu”.

Filosofas Paskalis sako, kad pasaulis su Dievu yra paslaptis, o pasaulis be Dievo — absurdas. Trečio pasirinkimo žmogui nėra: arba

kasdien. Taigi rožančius ir duoda progą pabūti su Marija, su Jėzumi, praeiti su šiais brangiais asmenimis dalį jų gyvenimo kelio, išsižiūrėti į atpirkimo paslaptis ir, žinoma, mokytis, mokytis. Kai kasdien mes kontempliuojame šią gyvąją Evangeliją — rožančių, mūsų dvasia keičiasi ir būtent ta linkme, kad krikščioniškos pareigos tampa ne našta, Jėzaus Evangelija — keliu į ramų ir laimingą gyvenimą. Toks dangaus atsakymas žmogui, kai jis ieško jo.

Taigi krentantys lapai, palaipsniui apmirštanti gamta kviečia mąstyti ir ieškoti to, kas tikra, saugu ir amžina.

jis pripažįsta Dievą ir renkasi pasaulį su Dievu, arba, Dievo nepripažindamas, renkasi pasaulį be Dievo. Arba jis renkasi paslaptį, arba absurdą. Be abejo, kiekvienas protingas žmogus iš šių dviejų galimybių verčiau rinksis paslaptį, nes rinktis absurdą būtų per daug negarbingas savęs nužeminimas. Rinktis paslaptį nėra jokios gėdos ar pažeminimo, nes pasaulis pilnas paslapčių. Paslapčių yra ir gamtos, ir fizikos, ir kituose moksluose, tad argi nuostabu, kad daug nesuprantamų dalykų ir paslapčių bus ir Dievą tikinčiam žmogui? Žmogaus gyvenimas ir yra nuolatinis tiesos ieškojimas, stengimasis atidengti jį supančias paslaptis. Žmogaus gyvenimas yra ir turi būti nuolatinis Dievo ieškojimas, stengimasis vis labiau Jį pažinti, vis labiau prie Jo priartėti, labiau Jį pamilti. Kiekvienas žmogus savo prigimtyje jaučia kažkokią jėgą, jį verčiantį ieškoti tiesos, ieškoti Dievo, ieškoti savo gyvenimo tikslo.

Vėl tas pats minėtas Paskalis labai išmincingai sako, kad visi ieško Dievo, bet ne visi Jį suranda, nes vieni ieško, bijodami Jį surasti, o kiti — bijodami Jį prarasti. Ką tai reiškia? Tie, kurie ieško Dievo, bijodami Jį prarasti, jau yra Jį suradę, bet vis dar nori aiškiau Jį pažinti, nori atidengti vis daugiau ir daugiau paslapčių ir bijo, kad kartais Jo neprarastų, nuo Jo nenuoltų, nes tada žmogaus ir viso pasaulio gyvenimas būtų tikras absurdas: mes nežinome, iš kur ateiname, kur einame, koks yra mūsų gyvenimo tikslas, kokia prasmė gyventi.

Kiti ieško Dievo, bijodami Jį surasti. Jie bando Jo ieškoti, nes jaučia savo sąžinės balsą, juos verčiantį ieškoti tiesos, tačiau jų ieškojimas nėra nuoširdus, jie tik apgaudinėja save, bet iš tikrųjų Jo rimtai neieško, nes bijo Jį surasti. Juk jeigu suras, reikės Jam nusilenkti, reikės pripažinti ir vykdyti Jo įsakymus, o jie taip nuo visa to yra atpratę! Tad ir stengiasi pamazu apmarinti savo sąžinę ir save įtikinti, kad Dievo visiškai nėra.

Jau minėjome, kad žmogui užtenka tik at-

Žemaičių Kalvarija.

Paulius Augius

merkti akis, ir pamatys Dievą visur. Jį garsiai skelbia ir makrokosmas, ir mikrokosmas. Jį protui turėtų aiškiai įrodyti galaktikos su milijardais žvaigždžių. Apie Jo didingumą, išmintį ir galybę protas gali suprasti iš mažiausių tik per mikroskopą pastebimų ląstelių bei gyvūnėlių. Protingai yra prisipažinęs Kantas, sakydamas, kad jam geriausias Dievo buvimo įrodymas yra žvaigždėtas dangus viršuje ir dorovės įstatymas žmogaus širdyje. Tas dorovės įstatymas dažnai jam liepia daryti tai, kas priešinasi jo polinkiams ir interesams. Kas gi tą įstatymą į jo širdį įrašė? Mes Jį vadiname Dievu.

Metus žvilgsnį į gamtą, kiekvienam aišku, jog čia viskas taip tobulai sutvarkyta, kad

kiekvienas kūrinėlis, nors ir mažiausias, turi savo gyvenimo tikslą. Į tą tikslą jis visa savo prigimtimi veržiasi ir jį pasiekia arba bent turi galimybę pasiekti. Štai, pavyzdžiui, mažas upelis. Koks yra jo tikslas? Pasiekti didesnę upę ir pagaliau jūrą. Ir jis tai pasiekia. Gali jam kliudyti, jį užtventkti, bet vis tiek jis kur nors prasisvers, prasigrauš sau sau kelią, pasieks didesnę upę ir pagaliau savo galutinį tikslą — jūrą. Štai šuniukas ar kačiukas. Koks jų gyvenimo tikslas, ko jie savo prigimtimi siekia? Pasisotinti, sočiai, patogiai gyventi. Kačiukas, pasigavęs pelę, ar šuniukas, gavęs nugrauzti kaulą, jaučiasi visiškai laimingi ir patenkinti, daugiau jie nieko netrokšta.

Dabar pažvelkime į žmogų, pažvelkime patys į save. Ko siekia žmogus, koks yra jo gyvenimo tikslas? Žmogus visa savo prigimtimi siekia laimės. Kalbėjome, kad gamtoje kiekvienas tvarinėlis pasiekia arba bent turi galimybę pasiekti savo tikslą, pasiekti tai, ko jo prigimtis nori ir į ką veržiasi. O kaip su žmogumi? Ar jis šioje žemėje gali pasiekti laimę, kurios taip trokšta visa jo prigimtis? Ne. Tai yra visiškai neįmanoma.

Kartais žmogus galvoja, kad jam laimę suteiks turtai, garbė, malonumai. Tad jis ir nukreipia visas savo pastangas į šias žemiškas vertybes. Tegul žmogus tampa didžiausiu milijonierium, tegul apie jį kalba visas pasaulis, tegul jis naudojasi visais galimais malonumais, bet jeigu jis neturės tikėjimo, jeigu visos jo viltys ir siekimai tik šiame gyvenime, jis niekad nesijaus tikrai laimingas. Pažvelgę į istoriją, mes surasime daug garsių milijonierių, kuriems netruko nei garbės, nei žemiškų malonumų, bet jiems labai trūko laimės, todėl ir tą savo turtingą, garbingą ir malonumais pertekusį gyvenimą pabaigė savižudybe. Laikina laimė žmogaus niekada nepatenkina ir negali patenkinti, jis nori amžinos. Tik ta viena mintis, kad kartą jis turės mirti, kad turės palikti ir

savo turtus, ir garbę, ir malonumus, žmogui atima tikrąją laimę. Tik amžina laimė gali žmogų visiškai patenkinti, tik tokios laimės jo prigimtis siekia.

Ir jeigu tokios laimės jis negali pasiekti šioje žemėje, kur nieko nėra amžino, kur viskas labai greitai praeina, turi būti kita galimybė, kitas gyvenimas, turi būti amžinybė, turi būti amžinas Dievas, turi žmogus turėti amžiną, nemirštantį pradą — sielą. Jeigu jau paprasčiausi, primityviausi gyvūnėliai pasiekia savo tikslą, o jo nepasieks tik žmogus, tas pasaulio karalius ir valdovas, tas visos kūrinijos apvainikavimas! Juk jam turi visa paklusti, jis visa valdo. Jis tyrinėja net visatos erdves, jo protas ir valia pakelia jį virš žemės, virš visos tvarinijos. Ir tik šis tobuliausias Dievo tvarinys turėtų būti išimtis, tik jis vienas negalėtų ir neturėtų net mažiausios galimybės pasiekti tai, į ką taip smarkiai visa savo prigimtimi veržiasi? Tai yra neįmanoma, tai būtų visiškai nesuprantama, tai būtų ne tobuliausias Dievo kūrinys, bet tikras absurdas. Būtų didžiausia beprotystė rinktis tokį absurdą, rinktis pasaulį ir žmogų be Dievo. Aišku, pasirinkus ir pripažinus Dievą, mums bus daug paslapčių ir neaiškumų. Bet mes juk esame apdovanoti protu tam, kad tas paslaptis viena po kitos atidengtume, kad nuolat tobulėtume ir ieškotume, kol pagaliau surasime savo gyvenimo tikslą, tos savo į amžiną laimę besiveržiančios prigimties Kūrėją. Jis yra tos amžinos laimės Autorius ir Priežastis. Šioje žemėje niekas kitas mūsų žmogiškos prigimties nepatenkins, niekas neduos patenkinančių atsakymų į mūsų gyvenimo klausimus. Teisingai šv. Augustinas yra pasakęs: „Sutvėrei mus, Dieve, sau ir nerami mūsų širdis, kol neatilsės Tavyje“. Tą pat panašiais žodžiais tvirtina ir mūsų tautos dainius Maironis: „O didis Dieve ir Tėve brangus, pastiprink žmogų silpną ir menką, Tu pats surėdei, jog vien tik dangaus jo begaliniam norams užtenka!“

Kelias į Lietuvos dvasinį prisikėlimą

(Suaugusiųjų grupėje premijuotas straipsnis)

Aušra Mongirdaitė

Dvasinį ir moralinį prisikėlimą suprantu kaip tautinį ir religinį sąmonėjimą ligi brandaus sąmoningumo. Tautiškumo daigai ryškūs. Tačiau kol kas tik daigai. Iki brandaus sąmoningumo dar toloka. Reikia ilgo auklėjimo ir auklėjimosi. Religinio prisikėlimo ženklai irgi darosi ryškesni. Ilgų dešimtmečių bedievytės akcija padarė savo. Dalis žmonių nutolę nuo bažnyčios, o be religijos visuomenės moralumo kol kas nesu girdėjusi.

Mes labai ilgai miegojom — tarsi sunkūs ligoniai prarasdami sąmonę, kliedėdami ir krūpčiodami nuo košmariškų sapnų. Lietuvos atgimimas panašus į Lozorius prisikėlimą iš numirusių. Žmonėms grąžinti šventi žodžiai ir simboliai. Nebeslepiamas nepriklausomybės susigrąžinimo džiaugsmas. Tikintiesiems grąžinamos ir statomos naujos brangiosios šventovės, Lietuvos sodybos ir pakelės puošiasi rūpintojėliais, atkelti vartai į uždraustus religinio gyvenimo sodus. Į juos prigužėjo senų ir jaunų prašytojų, dėkotojų, nuoširdžių dvasinio peno ieškotojų. Tačiau dar daug reikia nuveikti, kol mūsų tautoje sumažės sunkių nusikaltimų, nusikalstamų įpročių, žmonių susvetimėjimo atvejų. Tai juk prieštarauja įsakymui „mylėk artimą kaip pats save“. Dar pasigenda dvasingumo. Praėjo dešimtmečiai, kol jis buvo sužlugdytas, turbūt ne mažiau reikės laiko, kol jį vėl išsiugdysim. Tai auklėjimo kelias, o jis ilgas ir duobėtas. Jo sąlygos: atgaivinti šeimą, kad ji būtų tvirta ir gausesnė, o vaikus auklėtų motinos, susigrąžinti Dievą, prisiminti ir gyventi pagal dešimt Jo įsakymų, imti mylėti savo artimą. Mokykla turi ne vien mokyti,

bet ir auklėti, ir ne bet kaip, o krikščioniškai, katalikiškai, padėti surasti kelią į bažnyčią ir jos nebebijoti. Būtina tinkamai išspręsti tikėjimo tiesų skleidimo klausimą, bet kurių neįmanomas dvasingumas, suaktyvinti katalikiškų organizacijų veiklą ir per jas ugdyti dvasingumą. Turėtume visi suprasti, kad dabar dirbame nusimetusiai okupacinę jungą savo Tėvynei-Lietuvai, jos gyvastingumo išlaikymui, stengdamiesi gydyti jos galias dvasines žaizdas, kad turime gyventi su Dievu ir Dievui, su amžinomis dieviškomis dorybėmis: Tikėjimu, Viltimi, ir Meile.

Tiesiant kelią į Tautos dvasinį prisikėlimą, kaip niekuomet šiandien skamba Kristaus raginimas skelbti Evangeliją visiems žmonėms. Tai pasauliečių apaštalavimas. Pasitvirtino beveik prieš aštuoniasdešimt metų pasakyti palaiminto Jurgio Matulaičio žodžiai, kad pasauliečių apaštalavimas yra „ypatingas mūsų laikų uždavinys“.

Katekizacija suprantama kaip sistemingas tikėjimo tiesų išdėstymas žmogui, jau atsigręžusiam, įtikėjusiam į Kristų. Evangelizacija — asmeniškai patirtos Gerosios Naujienos paskelbimas dažniausiai dar jos negirdėjusiam. Ne veltui Šv. Tėvas kalba apie krikščioniškąją naująją evangelizaciją. Kad išgirstų negirdėję ir atsiverstų širdys tų, kurie tariasi žiną. Mūsų katalikai pagrįstai didžiuojasi Evangelijos skelbimu, nes jie daugiau remiasi pavyzdžiu negu žodžiu, vykdo popiežiaus Pauliaus paliepimą skelbti „laiku ir nelaiku“. Tuo energingai vadovaujasi mūsų tikėjimo broliai ir seserys.

Ką šiandien Evangelija gali pasakyti Lietuvai? Koks bus tautos dvasinis prisikėlimas? Pažvelkime iš arčiau į Lietuvos dvasinį veidą ir rasime atsakymą. Jaunimas ir vidurinioji karta labai mažai tenusimano apie religinę praktiką, Mišias, sakramentus, visai nesusipažinę su Evangelija. Mokytojai, tėveliai ir jų vaikai — visi vienodo dvasinio lygio. Daugelis žmonių nepažįsta Evangelijos, retai arba niekada nelanko bažnyčios, nedalyvauja šv. Mišiose, tačiau laiko save krikščionimis, gerais žmonėmis, nesijaučia nuodėmingi. Kita tikinčiųjų dalis yra tie, kurie tik lanko bažnyčią, vos praktikuojantys, nesisidomi Evangelija. Jie nieko neranda Jėzuje bei jo Evangelijoje, kas keistų jų gyvenimą. Jie net nesuvokia savo varganos padėties. Kita dalis tikinčiųjų — pareigingi krikščionys, turį stiprų troškimą tarnauti Dievui, tačiau Evangelijos žinių stokoja, bet be vienybės jausmo, linkę daugiau prie materialinių vertybių.

Taip atrodo šiandieninis mūsų tautos veidas. Taigi yra pavojus pražiopsoti progą atnaujinti savo tautą Kristuje, ją evangelizuoti. Dabar yra galima ir būtina tai daryti. Mūsų laikai teikia geriausią progą įstatyti tautą į naują kelią. O kas tai padarys, kas suvienys mūsų tautiečius, ar Lietuva žengs su Kristumi?

Tai mūsų, *mano* uždavinys, man duotas paties Kristaus. *Man* reikia tai įsisavinti.

„Eikite ir mokykite visas tautas...” (Mk 16,15). Kristus šiais žodžiais kreipiasi į kiekvieną iš mūsų. Pradėkime viską nuo savęs. Mums reikia eiti nauju vienybės keliu Kristuje ir Jo Bažnyčioje. Vienintelis dalykas, galįs sukurti tikrą dvasių ir širdžių vienybę, yra katalikybė. Lietuvą reikia evangelizuoti, o evangelizuoti galima tik tuomet, kai mūsų tikėjimas yra gyvas. Turime pabusti iš miego ir atverti savo sielą Dvasios įkvėpimui. Jei aš parodysiu savo laikams gyvą, patrauklią, dinamišką ir pilną jaunatviško džiaugsmo krikščionybę, tapsiu

Kristaus įrankiu tautai atversti. Bažnyčia evangelizuoja stengdamasi atversti žmogų Dievo žodžio jėga, bet reikia, kad kiekvienas žmogus asmeniškai susitiktų su Jėzumi. Evangelijos žodžiai paliečia žmogaus sielos gelmes tik veikiant Šv. Dvasiai. Todėl leiskim Šv. Dvasiai veikti mus pačius taip, kad Dievo žodis būtų mūsų gyvenimo dalis ir būtinybė. Žmonės pasikeis ne nuo to, ką tu kalbi, bet kas tu esi. Labai svarbu yra asmeninis pavyzdys. Kiekvienas katalikas šiandien turėtų save klausti: ar su manimi susidūrę žmonės gali susižavėti krikščionyste? Ar aš esu gyvoji Evangelija, per kurią prabyla gyvasis Jėzus Kristus, kuri daro žmogų naują, dvasiškai atgimusį, pripildydama jį Šventosios Dvasios?

Šventosios Dvasios pasiuntinybė Bažnyčioje ir pasaulyje, gavusi pradžią per Sekmines, privalo tęstis iki amžių pabaigos. Šis meilės darbas niekada nebuvo nutrauktas. Mums visiems būtina gręžtis į tobuliausios tiesos šaltinį — Dievo žodį. Juo Dievas išreiškė savo meilę, nurodė savo valią ir išganymo planą. Per Šv. Raštą Jis nori kalbėti su žmonėmis. Šventasis Raštas yra įkvėptas Šventosios Dvasios. Ten, kur leidžiama veikti Šventajai Dvasiai, pasireiškia ir Dievo malonė. Tuomet žodis apie Golgotos kryžių apima išgelbstinčią, atperkančią jėgą. Dievo žodis jau nebe teorija, o gyva, veiksminga žmogaus dvasinio prisikėlimo tiesa. Žmogus tampa Dievo vaiku. Svarbiausias Evangelijos tiesas: sukūrimą, nupuolimą, įsikūnijimą, išganyimą, pirmiausia mes patys turime įsamoninti ir išgyventi, kad galėtume pasidalyti jomis su kitais. Evangelinės tiesos skelbiamos spausdintu žodžiu, garsu, vaizdu, gyvu žodžiu, masinės informacijos priemonėmis, katalikų spauda ir kitomis priemonėmis. Lietuvoje atnauja savo veiklą katalikiškos organizacijos (skautai, ateitininkai) bei sąjungos, tarybos, privačios tikinčiųjų sąjungos, katalikiškos jaunimo grupės. Pažymėtina, kaip

pavyzdys yra Lietuvoje katalikų jaunimo grupė „Gyvieji akmenys“. Evangelizaciniai sambūriai paprastai meldžiasi specialiai ir už konkretų susitikimą, žmones, aptaria jų eigą, giesmes, liudijimus. Ypatinę vietą skiriu giedojimui. Giesmė — mano asmenybės dalis. Žmonės, matydami džiugiai giedančius krikščionis, ateina pas Viešpatį, o giesmėms priariama vis atviresnėmis lūpomis. Giesmėse ir maldoje skamba prašymas pagelbėti skelbiantiems Jo vardą. Mes, katalikai, su didesniu pasiryžimu turime dirbti ir liudyti Kristų. Dažnai susiduriame su mintimi, kad mūsų laukia išbandymai, kad sunku pasiekti vidinę dvasinę ramybę, nes nėra išorinės. Dar užgriūna materialiniai rūpesčiai, sprendžiami tik su meile, kur tave supa žmonės, tavęs nesuprantantys, kuriems reikia tavo pagalbos. Skelbkime jiems Kristų ir meldsimės už juos. Reikia ištiesti ranką alkstantiems, pagirdyti trokštančius, parodyti kelią ieškantiems ir pažadinti miegančius. Katalikiškos pasauliečių organizacijos turi turtingas tradicijas. Tačiau tik II Vatikano Susirinkimas, pavadinęs pasauliečius lygiateisiais Dievo Tautos-Bažnyčios tarnais, atvėrė naujas galimybes pasauliečių apaštalavimui. Tai ne tik asmeninė kiekvieno krikščionio apaštalavimo teisė, bet ir įvairių judėjimų bei sąjūdžių kūrimas. Mes turime įgyvendinti mums patikėtas tokias brangias Evangelijos tiesas, o jos yra pats mūsų gyvenimas. „Veikti žmones per žmones. Negailėti nei jėgų, nei lėšų, kad būtų galima parengti darbininkus įvairiems Bažnyčios darbams“ (palaim. Jurgis Matulaitis).

Dvasinis Lietuvos atgimimas turi ateiti per šeimų atgimimą. Su tikėjimu ir malda, su rimtumu ir atsakingumu, su tarpusavio supratimu ir atlaidumu mes tai pasieksime. Gražioji Dievo dovana šeimoje yra vaikai. Tie, ką Kristus mums rodo pavyzdžiu, kaip reikia nekalta ir nuoširdžia dvasia priimti Jį, Jo žodį, Jo meilę. Kristus mokė: „Leiskite mažutėlius prie manęs, nes jų yra dangaus karalystė...“ Todėl

Pavasaris.

Paulius Augius

didelė tėvų atsakomybė pasirūpinti, kad jų vaikai gautų tikėjimo pažinimą. Labai svarbu yra geranoriškas pačios šeimos nusiteikimas dorai auklėti savo vaikus. Pirmiausia žadinant ir puoselėjant dvasingumą, būtina atgaivinti gerąsias senos krikščioniškos šeimos tradicijas. Tos tradicijos jaunose šeimose turėtų sužerėti naujomis spalvomis, išsiliesti stipresniais jausmais, padedančiais didinti pagarbą vienų kitiems, ugdyti dorumą. Iš tokių gerų šeimos tradicijų reikia pažymėti Kūčias, kurios tampa dvasiniu namų branduoliu. Kiek laimės ir kilnumo, džiaugsmo dėl būsimo kūdikėlio Jėzaus gimimo ir rimties tuomet šeimoje! O Motinos diena! Tą dieną, atrodo, visas pasaulis suspindi tauriausiomis spalvomis nuo vaikų gerumo,

nuo motinos tauraus pasididžiavimo savo vaikais. Nuostabi atgimimo šventė — Šv. Velykos. Šios šventės reikšmingos dvasiniam žmonių atsinaujinimui ir apsisvalymui. O kiek dar kitų gražių katalikiškų šeimos tradicijų ir švenčių! O sekmadieniai? Ne sodų, laukų baudžiavai, ne tiktai pasivažinėjimams ir pramogoms, bet Dievo duota šventoji diena paskiriama šeimai ir Dievui. Tegul tėvai ir vaikai palaiko vieni kitų tikėjimo želmenis.

Šeimą pašaukta aktyviai darbuotis taikos labui, ir ji gali tai padaryti per kiekvieno jos nario dalyvavimą visuomenės gyvenime. Prisikeliančiai Lietuvai reikalinga taika. Tačiau dažnai žmonės tarpusavio santykius aiškina ne proto, o jėgos pagalba, virte verda konfliktų, neramumų, karų ir vaidų sukuryje. Tai jaučiame savo gatvėse, šeimose. Dirglumas, nesivaldymas užgožia atjautos, kantrybės, supratimo, atlaidumo bruožus. Tai atspindi mūsų visuomenėje, ir šitokia padėtimi naudojasi Lietuvą žlugdantys žmonės. Toks pasaulis. Tad nenuostabu, jog Šv. Tėvas, mylintis žemę ir jos vaikus, taip susirūpinęs taika. Dievas, kurdamas žmogų „pagal savo paveikslą“, jo prigimtini įdėjo siekimą gyventi taikiai ir harmoningai. Ir tas dieviškas paveikslas ugdomas ne vien atskiroje asmenybėje, bet ir vyro, ir moters sąjungoje, kuriai Dievas patikėjo misiją pradėti ir puoselėti gyvybę žemėje — kaip Šv. Tėvas rašė XXVII pasaulinės taikos dienos proga. Šeima ir taika labai glaudžiai siejasi, tačiau kokios mūsų šeimos Lietuvoje? Mūsų šeimos apdraskytos, kaip žirniai prie kelio. Blogi įpročiai, nesantaika, kur visada niekinamas doresnis šeimos narys, kartu neuliojęs ar kitko nedaręs. Vaikai išlaužo kiemuose medelius, kankina gyvulėlius, gimdo penkiolikmetės, kur tėvai išveža ir pakelėj palieka savo vaikus. Yra labai skaudžių visuomenės žaizdų, tačiau tautoje, žengiančioje atgimimo keliu, mes ne-

turime nuleisti rankų. Kiek daug gražių vaikų matome bažnyčiose, kiek jų rengia gražias parodas, kokie dori ir šaunūs ateitininkai! Įvairiose šeimose visokie užauga, ir purve pražysta rožė, tačiau didesnė tikimybė ir daug daugiau vilties išauginti gerus vaikus tvarkingose šeimose. Tuo tikslu Lietuvoje yra įkurta speciali organizacija — Šeimos centras. Tai visuomeninė organizacija. Ateities Lietuvos šeimoms reikia padėti, siekiant atgaivinti Lietuvoje šeimos vertybes, vadovaujantis krikščioniškosios moralės principais. Reikia ginti gyvybę nuo pat pradėjimo momento iki natūralios mirties, ruošti jaunimą šeimai, teikti pagalbą nesutariantiems, o didelė dalis bedieviškai išauklėto jaunimo kelią į bažnyčią mažai težino. Jam kunigo įtaka bus nebetiesioginė. Derės veikti per kitus, lankantis šeimose ar pasiieškant būdų, kaip pasiekti jaunimą per veikiančias mokyklose katalikiškas organizacijas. Turime ištiesti pagalbos ranką ne tik nerandančiam tikro kelio jaunimui, bet rūpintis ir senais žmonėmis. Pastaruoju metu daugiausia rūpesčių kelia gyvybės išsaugojimo problema, nes mirtingumas Lietuvoje jau viršija gimimų skaičių. Bandoma Lietuvoje padėti vienišiams pensininkams, benamiams, o mūsų jaunimą reikia auklėti, aiškinti, saugoti. Ir tėvai, ir vaikai turi laikytis Dešimties Dievo įsakymų, gal tuomet Lietuva sugebės atstatyti savo dvasingumą. Mūsų žemės sūnūs ir dukros turi iš pagrindų atnaujinti savo visuomeninį, šeimų asmeninį ir tautinį gyvenimą.

Tautos dvasinio prisikėlimo metu ypatingą vietą ruošiant mūsų jaunąją kartą ateities gyvenimui užima tautinė mokykla. Dar nuo ankstyvos vaikystės daug ką galima pasiimti iš jaukaus namų židinio. Jo aplinka yra dvasinis laukas, kurio vaizdai neblėsta, o vis stiprėja. Sunkiausiom akimirkom prie nuopuolio slenksčio pakanka tik užsimerkti, ir išvystu save, mažą mergaitę, su balta suknele Pirmosios komuni-

jos dieną. Vargonai, išpažintis; didingas, nenusakomas jausmas, lyg eičiau per žydinčią pievą, atsargiai, kad nė vienos gėlės nesutrypčiau, kad paukštelio neišgąsdinčiau, drugelio neužminčiau, o lūpos kalba malda, kylančią į dangaus aukštybes. Šis dvasinis laukas palaiko mane sunkiausiomis minutėmis. Ačiū, Mama, kad tą šventą lauką man dovanojai. Ir dabar glausdamosi prie Tavęs, aš jaučiu Tavo žodžių, pamokymų, Tavo elgesio magišką galią. Kartais, žiūrėdama į ikimokyklinio amžiaus vaikus, skaudžiai pajuntu, kad jų tėvai, deja, neveda jų į stebuklingąjį lauką. Neveda jų ir auklėtojos. Negalima jų dėl to kaltinti, nes tik viena kita iš senelių, tėvų paveldėjo dvasinį lauką, kuris spinduliuoja ir šildo vaikus. Daugelio niekad niekas nenuvedė į bažnyčią, neišmokė žegnotis, neaprengė balta suknele... Nekaltinkime jų, nekaltinkime ir jų tėvų. Juk jie gyveno tokiu laiku, kai buvo meluota, vogta, gerta, veidmainiauta. Tik vaikystėje, tik pirmaisiais gyvenimo metais brėžiamos dvasinio lauko ribos, o jis bus toks, kokį sukursime mes, auklėtojos, tėvai, seneliai, kaimynai. Tuomet vaiko širdyje ras vietos gerumas, tilps šventovės skliautai su muzika ir neateis į I klasę bedvasis.

Mūsų tautinė mokykla žengia naujus pertvarkos žingsnius. Ji turi turėti gilią ir tvirtą šaknį, būti dvasios židiniu. Mokinių auklėjimą reikia grįsti tautos, tėvų ir protėvių tradicijomis. Gali padėti dar gyvi mūsų senoliai. Reikia tik netingėti iš jų semtis gyvenimo išminties, gerumo, doros. Pedagogui būtina mokyti istorijos, skaityti Šv. Raštą. Juk mūsų tėvai juo gyveno. Mokytojui šiandien sunku. Greitai perorientuoti mokinius neįmanoma. Kartu dar mokytojo problema. Vienas kelių — atgaivinti savyje tautiškumą, krikščionišką dvasią, nes kas neturi savyje tautos ir Dievo, tas negali tautai nieko duoti. Šiandien visi sunerimę dėl Lietuvos mokyklos ateities. Atgimstant mokyklai, svarbu

mokytojų požiūris, kaip jie vertina šiandieninę mokyklos būklę ir koks jų takelis į tautinę mokyklą. Žengti pirmieji žingsniai tautinės ir religinės kultūros link. Grįžo Vytis, Gedimino stulpai, Tautos himnas, kiti simboliai. Grįžo tautos papročiai, tikyba. Prisiminta garbinga tautos praeitis, susirūpinta gimtosios kalbos švarumu, kuriasi katalikiškos organizacijos. Lietuviškas tapo ir mokyklos interjeras. Atėjo valanda susikaupti, susimąstyti, kas aš esu, ką praradau, ką išlaikiau savyje, į ką galiu remtis, už ką privalau atlikti atgailą. Ir eiti tolyn. Eiti neraginamam, nekomenduojamam, nestumiamam, ieškoti savo kelio svarbiausios gijos. Reikia daug ryškių pėdų, kad nusitiestų takelis. Reikia daug viena kryptimi vedančių takelių, kad nusi-driektų vieškelis. Dvasinį stebuklą mokinių širdyse turime padaryti mes, suaugusieji, kiekvienas pradėdami nuo savęs, nuo savo asmeninio pavyzdžio, įsitikinimų, gražaus, dvasingo elgesio, gerumo ir dar nuo daugybės kitų kriterijų. Reikia stengtis, kad kiekvienas daiktas, problema ar reiškinyb būtų apsprendžiami Dievo ir amžinybės šviesoje. Kas nesirūpina vaiko auklėjimu, yra nusikaltėlis savo vaikams ir tautai.

Mokyklai Bažnyčia davė pradžią ir reikiama dvasią. Laikai keitėsi. Bažnyčios įtaka mokyklai visada jautėsi per tėvus ir mokytojus. Ir pačiais sunkiausiais laikais Bažnyčios įtaka iš mūsų tautos gyvenimo nebuvo pasitraukusi. Ir jeigu mūsų mokykla išlaikė gyvą tautinę dvasią, tai didelis Bažnyčios nuopelnas. Dabar atsirado galimybė Bažnyčios įtakai dar labiau pasireikšti, padėti tautinei mokyklai atsigaivinti ir atsinaujinti, einant Lietuvos dvasinio prisikėlimo keliu. Tik Bažnyčia gali būti tokia atlaidi ir pajėgi surasti bendrą Tautos ir mokyklos dvasinį taką. Ji visada buvo ir liko gražiausia vadovė į ateitį ir gėrį. Mokyklai ir Bažnyčiai duotas bendras kelias,

kuriuo turime eiti. Bažnyčios rodoma kryptis, kaip ir mūsų tautos siekimo kryptis, yra ta pati: ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi. Šita kryptis — tautinė. Ja eina ir mokykla, o bendras mūsų visų tikslas — krikščioniškoji Lietuva. Noriu pabrėžti, kad pedagogai turi būti budrūs ir jaunimą turi saugoti nuo moralinio blogio, kuris šiuo metu labai grėsmingas mūsų tautai. Reikia dar geresnio, nuoširdesnio mokyklos ryšio su Bažnyčia. Tik Bažnyčia sukuria reikiamą auklėjimo aplinką, kurioje žmogui savaime kyla troškimas atsisakyti blogio ir būti geresniam. Širdy motulės Lietuvos dar teka lietuviškas kraujas.

*Ją šaukia naujas atgimimas:
Dar rymo kryžkelėse kryžiai,
dar koplytėlės pakeliuos...
Tad eik, šalie, kur pasiryžai,
ieškot ir rast naujos dalios.*

Norėdami dvasiškai prisikelti, visi turime prisiminti Švenč. Mergelę Mariją, ištikimai vykdžiusią Dievo valią. Ji visiems žmonėms pavyzdys. Kreipkimės į Šiluvos Mergelę Mariją, kaip Lietuvos užtarėją, dėkodami už jos globą lietuvių tautai. Prašykime Marijos, kad atgimstančioje Lietuvoje stiprėtų šeimų ir visuomenės dorovė. Laisva valia, sąmoningai atlikime ir atnaujinkime pasiaukojimą Švč. M. Marijos Nekalčiausiajai Širdžiai, meldsimės, dirbkime ir globojami Dievo Motinos eikime prie Kristaus. Lietuvai tai gyvybės ar mirties klausimas. Prisimenu vieno garbingo amžiaus sulaukusio ir didelę gyvenimo patirtį turinčio kunigo žodžius: „Išrauk iš lietuvių širdžių Švč. M. Mariją, nebebus Lietuvos!“ Lietuvių pamaldumas į Dievo Motiną visada buvo ypatingas. Kiekviename krašto kampelyje yra garsios Marijos šventovės, kur tikintieji patiria Marijos užtarimo, gausių malonių. Žinomiau-

Velykos.

Paulius Augius

sios šių šventovių — Aušros Vartai Vilniuje, Šiluvoje, Pivašiūnuose, Kalvarijoje ir kitur. Marija, leiski prisikelti mūsų šventai Lietuvai, kad tarp kitų tautų šviestų, spindėtų kaip šviesi žvaigždė.

Medjugorės Dievo Motina ragina grįžti prie Kristaus. Labai padeda visų tikinčiųjų maldos. Turiu viltį, kad Lietuva taps krikščioniška tauta, nes reikia pripažinti, kad Lietuvos religiniam atsigaivinimui ypatingos reikšmės turėjo Kazimiero paskelbimas šventuoju ir Marijos apsireiškimas Šiluvoje. Lietuva tapo Marijos žeme. Dar prieš 82 metus minint Švč. M. Marijos apsireiškimo 300 metų sukaktį, kunigas Jonas Mačiulis-Mairo-nis pašventino Šiluvos koplyčios kartinį ak-

menį... Šiandien, dar sunkiomis atgimstančios Lietuvos dienomis, iš daugybės tūkstančių žmonių širdžių ir krūtinų liejasi karšta malda ir drebinanti orą lietuvių tautos mylima giesmė, laikoma antruoju lietuvių tautos himnu, „Marija, Marija”...

Sveikindami tautos atgimimą, mes prisimename Pasandravį, kur gimė ir išaugo Maironis, kur teka dvi skaidrios upės, mename J. Marcinkevičiaus „Pavasario balsai Pasandravy” eiles ir žmones, kurie pirmieji tautos dvasinio atsinaujinimo metu pabudino visus poeto giminės atstatymui, o mes esame gimtosios Maironio žemės vaikai. Tai mus ir paskatino, tradicija tapo renginiai tautos dvasinio atsinaujinimo tema. Pasandravyje vyksta Maironio valandos, aukojamos Mišios, vyksta susitikimai su žymiais tautos dvasios žadintojais, menininkais, literatais ir kūrėjais. Šiuose renginiuose aktyviai dalyvauja moksleiviai, mokytojai, aplinkinių parapijų žmonės. Visi džiaugiamės atgimstančiu tautos pavasariu:

*Brangint išmokę Lietuvą Tėvynę,
eisim tautos vienybės mes keliu.
Kaip nemylėt gimtos Maironio žemės,
aplaistytos mūsų protėvių krauju...*

Į priekį reikia žvelgti su pasitikėjimu. Dabar šalis žengia į ramesnę ateitį, bręsta supratimas ir pakantumas, vėl religijai atsiveria laisvė, kuri ne vien tik skatina pagarbą Dievui, bet taip pat ir žmogui. Su pasitikėjimu ir viltimi mes žiūrime į atgimstančios Lietuvos jaunimą. Tai naujosios evangelijos skleidėjai, vilties, ateities, veržlumo, jėgos, ieškojimo žmonės. Evangelija, ši tikro atsinaujinimo ir vilties naujiena, tebėra svarbi kiekvienai epochai ir kiekvienam asmeniui. Ją reikia priimti kaip išganyimo dovaną, paversti ją kasdieninio gyvenimo

norma, skelbti ją ir liudyti. Jiems priklauso ypatinga atsakomybė. Jaunimo laukia sunkus, bet garbingas uždavinys — ne nuo langų, bet nuo pamatų pastatyti savo krašto ateitį. Bažnyčia žengia išvien su jaunimu. Ji visų pirma siūlo amžinąją išganyimo Žodį — Evangeliją. Žmogaus širdis nerimsta tol, kol nesuranda poilsio Dieve. Todėl savo būties gelmėse būtina puoselėti Dievo Žodį. Pirmutinė ateities jaunimo pareiga — pagilinti asmeninį ryšį su Kristumi, nes Jis mus pažįsta ir myli. Turime tapti įsitikinusiais krikščionimis. Padėti plėsti Bažnyčios veiklą. Turime tapti tokiais, kokiais mes patys norėtume, kad būtų kiti: sąžiningi, dori, teisingi, draugiški, paslaugūs, jautrūs, mylintys laisvę, kaip sąžinės išmėginimą, pasišventę darbui ir trokštą prisiimti atsakomybę. Didžiąją pagalbą mūsų dvasiniame atsinaujinime gali duoti Susitaikinimo sakramentas. Jame Kristus ateina mūsų išvaduoti iš nuodėmių. Reikia išsilaivinti dvasiškai, tuomet pajusime tikrąjį džiaugsmą. Turime būti veiklūs, kupini šventos liepsnos, atliekantys gailestingumo ir šventumo darbus, kilniaširdiškai tarnaujantys žmogui, savo asmeniniu pavyzdžiu ir žodžiu skelbiantys Jėzaus Gerąją Naujieną.

Marija — pirmoji tikinčioji — pirmiausia priėmė Žodį, tapusį Kūnu. Tapo ne tik motina, bet ir Jo mokytoja. Jinai tepadeda mums sekti Jėzų kiekvieną gyvenimo akimirką, pajusti, kad patys esame Bažnyčia ir esame jos nariai. Tai būsime skausmingi šviesa ir skalsi druska, kai mūsų Tėvynė atsiveria naujiems taikos ir vilties akiračiams. Tikrai dėka žmogaus širdies, kurią aplanko tiesos ir meilės jėga, tegali atsinaujinti žemė. Turime pakilti iš kasdienybės, iš neryžtingumo į tvirtą tikėjimą, tiesaus gyvenimo viltį. Kristus mūsų laukia ištiesęs rankas, nepaisant, kiek mes būtume nusikaltę ar klaidų padarę. Todėl liudykime Kristų šeimoje, liudykime Kristų lūpomis mokykloje, darbe. Liudykime Kristų, brangiausiąją Išganytoją, kiekvieną gyvenimo

Žalčio pasaka.

Paulius Augius

akimirką — žvilgsniu, mintimi, darbu ir ketinimu...

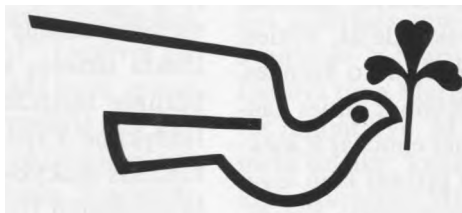
Šiandien mūsų mažos, bet kilnios tautos balsas girdimas visur. Šią malonę jai suteikė Viešpats. Todėl maldaujame Nukryžiuotąjį, kad ateityje mes galėtume ramiai ir taikingai gyventi, kad jaunimas nesibijotų sekti Jėzų kryžiaus keliu, pasirengęs tarnauti Bažnyčioje tiek, kaip kunigai, tiek kaip pasauliečiai. Turime pradėti gyventi atnau-

jintą gyvenimą. Lietuvoje tiek daug yra Kristaus kryžiaus ir prisikėlimo liudytojų, tiek daug yra pasišventusių žmonių, kurių vardai nežinomi tikintiesiems, pasilieka žinomi tiktai vienam Dievui.

Lietuvoje yra unikali vieta. Tai Kryžių Kalnas. Tai žmonių likimai, lūkesčiai, viltys, kančia ir džiaugsmas. Tai šventykla. Mes prisimename ją tuomet, kai mūsų skausmo nebepajėgia palengvinti niekas. Tai mūsų viltis. Lietuva dar gyvena sunkaus išbandymo dienas, kurias tikinti lietuvių tauta dar tebeturi kentėti. Viešpats tesuteikia jai šią malonę, užtikrindamas kryžiaus pergalę. Šis ypatingas ženklas primena Jėzaus Kristaus mirtį ir prisikėlimą. Per jį einame į gyvenimą. Šis gyvenimas kyla iš Jo prisikėlimo. Tauta, kuri taip išvermingai ir karštai rengia maldos keliones į tą kalvą ir stato ant jos vis naujus kryžius, yra ta pati tauta, kuri tik gyvenimu, tiki dvasinį prisikėlimą.

„Laiminga tauta, kuri Tave garbinti moka džiaugsmingai, Tavo veido šviesos apšviesta ji gyvena” (Ps 88, 16).

Lietuva — mūsų brangiausia Motina, pilna sielvarto ir vilčių. Norėtume pabučiuoti kiekvieną tavo akmenį. Tu eini į tiesą, gerį, dvasinį prisikėlimą. Mes atnaujinsime savo tautos namus. Kristaus žiburys neturi būti paslėptas. Jį reikia aukštai iškelti, kad visi galėtų pamatyti ir ieškoti dieviškojo tiesos ir meilės Mokytojo. Mes priartėjome prie Kristaus, prie žmonių ir tautų istorijoje Dievo rėsto pastato kartinio akmens. Statysime ant Jo visą mūsų ateitį, būsimę gyvieji akmenys tos Sandomos, kurią mūsų protėviai sudarė su Dievu.

Lacrima

ŠIRDŽIŲ ŠIRDIE!

Širdžių Širdie, plati kaip vandenynas,
Kuriam paskęsta žmonės ir laivai!
Tu, visą žemę meile apkabinus,
Krauju ant kryžiaus sosto pasruvai...

Šis kraujas mūsų nuodėmės nuplovė
Ir tapo mums gyvenimo jėga.
Tu mums esi vienintelė Valdovė,
Visų širdžių Širdis ir apsauga!

Tik Tau priklauso mūsų nuosavybė:
Kančia ir meilė, protas ir valia...
Tau plaks širdis, kol degs joje gyvybė,
Lyg žvakė švies Tau meilės liepsnele.

Pasigailėk! — Kaip kūdikis tariu,
Nes be Tavęs aš nieko neturiu...

ATEIKITE PAS MANE VISI!

Ateikit pas mane visi, kas liūdi,
Kam slegia vargas linkstančius pečius!
Mano Širdis čia dieną naktį budi —
Išgydys jūsų sopulius skaudžius.

Kasdieną skamba dieviškas kvietimas —
Minios triukšme ir tyloje nakties...
Ir jei širdis jo klausosi nurimus,
Patirs palaimą guodžiančios vilties.

Nėra kančios nei liūdesio, nei skausmo,
Kurio neguostų Viešpaties Širdis.
Ji gilų sielvartą pakeis į džiaugsmą,
Našlaičių skaudų verksmą numaldys.

Paguoski mus, kai verkiame nusiminę,
Tikros paguodos amžinas Šaltini!

TIESOS KARALIUS

Kiek paslapčių maža mūsų žemė slepia...
Žmogaus menkumas gąsdina mane,
Kai prieš būtybę — laikiną ir trapią —
Atsiveria pasaulių nežinia.

Žinojimo ir mokslo lobiai glūdi
Tiesos Karaliaus Jėzaus Širdyje.
Ko žmonės ieško, ilgisi nuliūdę,
Atras tik Dievo meilės šviesoje.

Juk kas gi mintį Viešpaties suprato?
Kas patarėju buvo Jo kada?
Visus pasaulių slėpinius Jis mato,
Ir lygi dienai Jam naktis juoda.

Pasigailėki ieškančių tiesos,
Suteik jiems savo dieviškos šviesos!

TU IR MANE PRIKELSI!

Iš kapo glėbio Lozorių prikėlei,
Najino našlei sūnų grąžinai, —
Tau žengiant, sklaidosi mirties šešėliai,
Tu mus šauki gyventi amžinai!

Tu pats esi širdžių prisikėlimas,
Gyvenimo pilnybė ir jėga!
Tavęs aš ieškau — žemės piligrimas,
Tavęs šaukiuosi ties mirties anga.

Aš Tavo Duoną valgiau ir tikėjau,
Kad neužmirši savo pažadų.
Tu ir mane prikelsi, Atpirkėjau,
Pašaukęs savo kūdikį vardu!

Tikėjimas net iš gelmių mirties
Į Tavo Širdį tiltą man nuties!

KRYŽIUS NEŠA DŽIAUGSMĄ

CHIARA LUBICH

„Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teneša kasdien savo kryžių ir teseka manimi" (Lk 9,23).

Nemanyk kad eidamas miesto gatvėmis gali stebėti visas reklamas ir nepasirinkdamas pirkti bet kokį leidinį kioske ar knygyne. Nemanyk kad tik dėl to, jog gyveni pasaulyje, turi priimti viską, ką pasaulis siūlo, pavyzdžiui, nuolaidžiaujančią moralę, skyrybas, abortus, neapykantą, prievartavimą, nesąžiningumą...

Ne! Ne! Tu esi pasaulyje, to niekas paneigti negali. Bet esi krikščionis; todėl negali pasauliškai galvoti. Iš tikrųjų tai ir yra tasai ypatingas skirtumas. O tas skirtumas vienija tuos, kurie nesilaiko to, ką pasaulis sako, bet gyvena pagal tai, ką Dievo balsas iš vidaus jiems kalba. Juk Dievas gyvena kiekviename asmenyje. Jei mes Jo klausysime, Jis mus ves į tą karalystę, kuri yra ne iš šio pasaulio, kurioje tikroji meilė, teisingumas, nekaltybė, nuolankumas ir evangeliškas neturtas gyvena, kurioje savitvarda viską normuoja.

Kai kurie jauni žmonės domisi Tolimųjų Rytų religijomis, tikėdamiesi rasti ramybę ir norėdami suprasti dvasines paslaptis Rytų mokytojų, kurie po ilgo savęs apsimarinimo dažnai suspindi nuoširdesne meile, kuri paliečia kiekvieną, kurį jie sutinka.

Tokių jaunų žmonių ieškojimas yra labai suprantamas kaip jų reakcija triukšmingam pasauliui ir nemaloniems garsams aplink juos, o taip pat ir aplink mus, nes toksai triukšmas nepalieka vietos tai tylai, kurios mums reikia, kad galėtumėm girdėti Dievo balsą.

Argi mums tikrai reikėtų eiti į Indiją mokyti tokio apsimarinimo, kai jau du tūkstančius metų Kristus mums vis sako: „Išsižadėk savęs... išsižadėk savęs“?

Pasaulis mus veikia kaip patvinusi upė, o mes turime eiti prieš tą jo srovę. Krikščionims pasaulis yra tartum tankiais miškais apžėlusi žemė, o mums reikia stengtis kaip per tuos tankumynus galėtumėm praeiti. O kur mes turėtumėm eiti? Tik sekdami Kristaus pėdsakais, kuriuos Jis mums paliko, eidamas šiuo pasauliu; tie pėdsakai yra Jo žodžiai, kuriuos Jis vis mums kartoja: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs...“

Bet jei mes seksime paskui Kristų, būsime niekinami, nesuprasti, išjuokti, šmeižiami, atskirti. Bet būdami krikščionys negalime siekti patogumų ir neturime pasiduoti žemiškiems rūpesčiams. Bet mes turime daryti daugiau: „...teneša kasdien savo kryžių ir teseka manimi“.

Mes norime ar ne, bet kentėjimas yra kiekvieno žmogaus gyvenimo dalis. Kentėjimai maži ar dideli ir mus aplanko. Gal mes stengiamės jų išvengti? Gal prieš juos maištaujame ir juos keikiame? Tada mes negalime būti krikščionimis. Tikri krikščionys priima kentėjimus, nors ir su ašaromis, nes žino jų prasmę ir vertę. Žmonijai gelbėti Dievas turi įvairiausių būdų. O kai Jis parenka mums kentėjimą, tam turi pagrindą.

Tačiau labai svarbu atsiminti kad Jėzus, po kryžiaus nešimo ir nukryžiovimo, prisikėlė. Prisikėlimas yra taipgi ir mūsų paskirtis, jei jo svarbumo nepaneigiame ir, būdami ištikimi krikščioniško gyvenimo būdai, priimame kiekvieną kentėjimą, kurį kiekviena diena mums atneša. Taip darydami, mes patirsime, kad net mūsų žemiškame gyvenime kryžius gali nešti

TRUMPA VILNIAUS JĖZUITŲ ISTORIJA

Kun. Jonas Boruta, SJ

Vilniuje jėzuitų vidurinio mokslo mokykla, viena iš seniausių Lietuvos vidurinio mokslo institucija-kolegija, įsteigta 1570 liepos 17 d., nors dvi žemiausios klasės veikė jau nuo 1569 metų rudens, t.y. nuo pat pirmųjų jėzuitų įsikūrimo Vilniuje. Nuo 1570 spalio 23 pradėtos pamokos visose tuomet vidurinio mokslo kolegijose įprastose penkiose klasėse. Nuo 1572 m. pradėta dėstyti logika, matematika, teologija ir hebrajų kalba. 1579 metais jėzuitų vidurinio mokslo kolegijos pagrindu įkurtas Vilniaus universitetas, tačiau ir įkūrus universitetą, vidurinio mokslo kolegija veikė ir toliau. Pirmus aštuonerius metus kolegijai vadovavo Stanislovas Varševickis, įstąs šią mokymo įstaigą į normalias darbo vėžes, moksleivių skaičius nuo 160 — 1570 m. pašoko iki 400 — 1578 metais. Pirmasis jėzuitų kolegijos rektorius St. Varševickis daug pasitarnavo Lietuvos ne tik didikų, bet ir kaimo žmonių švietimui, įžvalgiai numatė, kad būtina paruošti kaimo žmonėms kunigų, kurie sugebėtų juos šviesti jų gimtąja kalba. St. Varševickis atrinkdavo gabesnius lietuvius jaunuolius, dažniausiai iš paprastų miestiečių šeimų, juos pamokęs kolegijoje, siųsdavo tolimesnėms studijoms į įvairius užsienio universitetus, kur po studijų gaudavo kunigo šventimus ir grįždavo darbui į lietuviškas parapijas. Šį St. Varševickio rūpestį lietuviškai kalbančios dvasininkijos ir inteligentijos

ugdymui pabrėžia ir lenkų istorikai, pvz., Poplatekas. Šią tradiciją tęsė vėlesni Vilniaus jėzuitų kolegijos vedėjai. 1751 metais, po sunkaus karų, okupacijų ir marų šimtmečio, jėzuitų kolegija prie Vilniaus universiteto buvo pertvarkyta į kilmingų jų kolegiją (Collegium nobilium). Ji įsikūrė prie Šv. Kazimiero bažnyčios ir vienuolyno, Lydos vėliavniko Kazimiero Kiškos jėzuitams padovanotame žemės sklype ir namuose, toje vietoje, kur dabar stovi 1922 metais jėzuitų rekonstruoti dabartiniai Jėzuitų gimnazijos pastatai. 1773 m. paskelbus jėzuitų ordino brevę, toji kolegija sunyko, o vėliau caro valdžios atiduota kareivinėms.

1918 m. gale, Vilniaus vyskupo palaimintojo Jurgio Matulaičio pavedimu, vokiečių jėzuitas Fridrichas Muckermannas pradėjo paruošiamuosius jėzuitų gimnazijos atkūrimo darbus, tačiau Vilnių užėmę bolševikai jį suėmė ir išvežė į Minsko kalėjimą. 1919 m. balandžio mėnesį, lenkams išvijus bolševikus, prie Šv. Kazimiero bažnyčios įsikūrė lenkai jėzuitai.

1921 m. senuosiuose kilmingųjų kolegijos pastatuose jie atidarė jėzuitų berniukų gimnaziją, kurią pirmaisiais metais lankė 135 mokiniai.

1922 m. patalpos buvo rekonstruotos, o jėzuitams priklausiusiose dabartinės konservatorijos patalpose buvo įrengtas gimnazijos bendrabutis. 1938/39 m.m. jėzuitų gimnazijoje mokėsi 580 gimnazistų.

džiaugsmą, kurio niekada prieš tai nebuvo patyrę. Tada mes augsime dvasiškai, ir Dievo karalystė apsigyvens mumyse. O pasaulis aplink mus atrodo kaip dirbtinis kūrinys, lyg jis būtų padarytas iš kartono, kurio mes niekam nepavydėsime.

Tada mes galėsime save laikyti Kristaus sekėjais: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teneša kasdien savo kryžių ir teseka manimi“. O eidami paskui Kristų, mes galėsime nešti šviesą daugybei žmonių, kurie kenčia šio laiko pasaulyje.

Iš anglų kalbos išvertė *Kostas Paulius*

KITUS GALI ĮVEIKTI DAUG KAS, SAVE ĮVEIKTI GALI TIK ŽMOGUS

(Jaunimo grupėje premijuotas straipsnis)

MARIJA VENIŪTĖ

Pasidavimas sau, savo liūdesiui, graužačiai, kančiai yra kritimas žemyn, kai visa šiam pasauly kyla, stiebias, veržias skrieja į viršų — žolynai, medžiai, paukščiai. Ir žmogus!

(M.K. Čiurlionis)

Žmogaus siela trapi kaip žvakės liepsna: uždegti joje ugnį sunku, bet net mažiausias pūtelėjimas ją gali užgesinti. Kiekvienas žmogus savo širdyje gali sukurti tą ugnį... kiekvienas, jei tik nori.

Nėra pasaulyje šaltų ir visiškai kietų širdžių. Net pats žiauriausias žmogus turi jautrią vietą, kurioje dar tebetvyro žmogiškumas. Dažnas iš mūsų esame pilni pykčio, neapykantos, pagiežos ne tik priešams, visuomenei, bet ir patys sau. Tai mūsų silpnumo priežastis. Dvasios ledus pajudinti gali stiprūs išoriniai veiksniai, bet juos ištirpdyti lemia tik pačiam žmogui.

Dabar daugelis jaunimo vartoja narkotikus, piktnaudžiauja alkoholiu ir ciniškai ieško įvairių malonumų ten, kur tėra tik purvas. Kai visų troškimų viršūnėje iškeliama m a n o norai ir jausmai, tuomet žmogus jau nebegyvena pats, o tėra tik malonumų vergas. Ar verta apkaustyti save prieraišumo prie viso to grandinėmis? Žmogus gimdamas visiems laikams atsineša į pasaulį laisvę, o materialūs pasiekimai yra labai laikini. Ar žmogus laimingas, turėdamas krūvą pinigų ir nejausdamas laisvės, meilės, ramybės? Ar lemia jam suvokti amžinybės prasmę, jeigu jis pakelia ranką prieš kitą? Anot Vydūno, žmogaus siela ir kūnas turi gyventi harmonijoje.

Didelių pastangų reikia nugalėti blogį, besikeletoją mummyse. Žmogau, iškelk galvą, nusipurtyk abejingumo apnašas ir žvilgterk į praeitį. „O, siaube!“ — pamanyti. Bet tai tavo gyvenimas.

Lietuvai atgavus Vilnių 1939.10.19, jėzuitų generolo W. Leduchovskio dekretu Vilniaus jėzuitų namai ir įstaigos, tame tarpe ir gimnazija, perduota Lietuvos jėzuitų provinciole jurisdikcijai. Gimnazijoje įvestos lietuvių k. klasės, ir 1939/40 m.m. Vilniaus jėzuitų berniukų gimnazija veikė kaip Kauno jėzuitų gimnazijos filialas, kol sovietinė okupacinė valdžia gimnaziją uždarė. Jos patalpose įsikūrė sovietinė kariuomenė. Pokario metais sovietinė valdžia jėzuitų gimnazijos patalpose atidarė pirmąją berniukų gimnaziją, kuri vėliau buvo pertvarkyta į Vienuolio vidurinę mokyklą.

Tarpukario metais Vilniaus jėzuitų gimnazija išugdė daug žymių humanitarų inteligentų. Šios gimnazijos auklėtinis yra ir dabartinis Vroclavo kardinolas Henrikas Gulbinovičius.

Šiais metais Vilniaus jėzuitų gimnazija vėl atkuriamą.

Žemaičių vestuvės.

Paulius Augustas

Tokius tad pėdsakus palieki ateities kartoms. Ir be-taisydamas klaidas labai kentėsi. Nebijok kančios, ją patiria ir iškenčia stipriausi. O tu juk nori būti stiprus. Pirmiausia tu neteksi įtakos (kažin tik ar verta jos gailėti, jei ji prasta), draugų ir būsi niekas savojo pasaulio akyse. Atsigręžk į Dievą. Būk nuolankus ir nusižeminęs, nes tavo kaltė to reikalauja. Suvok ir priimk į savo širdį maldą bei tikėjimą. Tikėk tuo, kas tvirtesnis už tave ir kas yra amžina. Surask ramybę ir dar kartą pabandyk išeiti į šviesą. Žinau, nėra lengva išmesti iš savęs visą purvą, kuriuo tu gyveni. Bet viskas tavo valioje. Tu drebėsi, bijosi pasilikti vienišas. Bet dvasinė laisvė verta to. Yra pasaulis tobulesnis, šviesesnis — tai ženklai į jį.

Kaip tu norėtum nusijuokti laisvo žmogaus juoku, nebeklaidžioti tamsoje. Norėtum nematyti skurdo, mirčių, bet tai — tavo gyvenimas.

Vieni gimsta turtingi ir tik nuobodulio ar nenoro būti savimi tampa kasdienybės vergais. Kiti ateina į skurdą ir nuodėmingą pasaulį. Jų jau laukia vergiškas likimas. Prigimties nugalėti neįmanoma, bet atsakyti materialumo vergystės turime teisę, net privalome. Su meile, kantrybe, pasiaukojimu ir tikėjimu galime kilti į tobulybę. Bet...

Tu gimei tamsoje. Niekada nežinojai, ką reiškia grįžti į namus, kur tavęs laukia meilė ir ramybė. Nežinojai, kad galima mylėti tėvus, prisiglausti prie jų, kada tau sunku, ir grįžti namo, žinant, kad esi laukiamas. Nepatyrei to, nes matydavai girtus veidus. Su baime ir neapykanta laukei, kada grįžęs tėvas tave vėl prilups, kad liksi alkanas ir rytoj nebeisi į mokyklą, nes turėsi ieškoti duonos kąsnių.

Manote, taip nėra? O, mielieji, tokia realybė supa mus. Aklumas ir nenoras tikrovės pamatyti dar nereiškia jos nebuvimą. Kiek iš mūsų, „aukštesniosios“ visuomenės sluoksnių, ištiesėme ranką tokiems žmonėms? Kiek kartų atsisakėme savo buities patogumų, kad galėtumėm suteikti būtiną paramą savo broliams? Iš to abejingumo ir kyla neapykanta visiems, kas už skurdą aukštesni. Ne kiekvienas gali nusišukti ir pamiršti išdraskytus namus ir gurgiančiu pilvu žvelgti į ateitį, matyti ją šviesių spalvų fone.

Žinau, kaip norisi būti geresniu ir kaip skaudu, kada tu neturi netgi to, kas būtina. Užgniaučia skausmas visą žmogiškumą, kai neliaka jokios vilties pakilti į tą trokštamą pasaulį. Ne kiekvienas sugeba užmiršti skurdą, kai jis — tavo kasdienybė.

Eina gatvė žmogus. Niekas neišsiskiriantis iš minios. Aplink veidai pilki, sulyse, vien tik akys. Jie pasimetę... Galvoja ne tik apie maistą, bet ir apie teisingumą, tarpusavio šilumą.

Štai kitoje gatvės pusėje taip pat praeina, bet visai kiti, nors irgi žmonės. Jie patenkinti savimi, abejingi ir tušti. Kai kurie iš jų numeta pasigailėjimo vertą išmaldą, ir nelaimingieji puola jos link. Kas pirmesnis — laimingesnis. Jis savo jau gavo, palieka minią, bet ji nuo to nesumažėja, atvirkščiai — didėja ir didėja. Ir taip kasdien, kas savaitę, kas mėnesį. Ir taip visą gyvenimą.

Bet staiga toje nuskurusioje minioje pasirodo Žmogus. Tas pats vienintelis Žmogus. Eina gatve ir tarytum skleidžia šviesą ir šilumą, kurios taip trūksta vargetoms. Jo veido nesimato, bet visi jaučia, kad tai Žmogus. Nedaugelis iš tos pilkosios masės eina su juo. Bet tie išeinantieji — šviesos vaikai. Ir vėl gatvėje tamsu, ir vėl minia, kurios žibančiose iš alkio akyse atsispindi nueinančiųjų šviesa. Ir vėl minia laukia...

Kas buvo tas šviesos žmogus? Jis vienas, o turėjome būti juo kiekvienas iš mūsų, tiesiog privalėjome. Tik labai nedaugelis išėjo iš tamsos. Jie išrinktieji, nes būtent tie žmonės jau nebeparsivdavinės, nesižemins už skatikus. Pamynę skurdą, baimę, jie pasirinks savo laisvę. Tie žmonės iš tiesų labai tvirti. Nors grįžę namo jie ras priekaištaujančius ir iškankintus veidus, bet jie bus laisvi. Laisvi nuo savo pačių pykčio, nepakantos ir baimės.

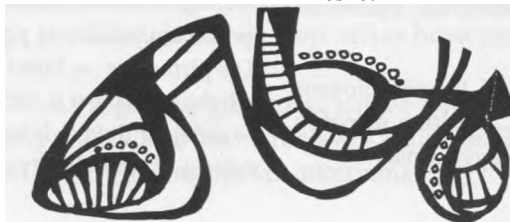
Gyvenimas reikalauja aukų. Turime pasirinkti kuo būti: ar visą amžėlį žengti per skurdą ir kentėti, kad esame vargšai, nelaimingi, tamsūs, ar žengus didelį žingsnį, apeiti savo sąmonės vingius, kuriuose jaugės turtingesnio ir tuštesnio gyvenimo noras. Taip, mes esame pilkoji šalies masė ir bandome eiti į šviesą. Bet čia ir vėl mes paaukojame save. Juk reikia kartą ir tvirtai nugalėti savo juodą ir skurdžią buitį, kuri mus pasitinka dar neatėjusius. Mums, gimusiems skurde, galbūt lengviau nubrėžti savo žmogiškumo ribą, nei tiems, kurie tampa vergais, norėdami pakeisti savo turtingą ir tuščią egzistavimą.

Toje pilkoje minioje yra dar ir tokių, kurie nusilenkia vergovei ir parsiduoda verčiami aplinkybių. Pasakytumėte, kad žmogus turi pasirinkimo laisvę ir pats kaltas dėl tokio gyvenimo. Nereta „gatvės mergiotė“ tapo tuo, kuo yra, savo noru. Tas pats likimas atgręžė nagus į silpną ir gležną žmogelį. Jis vienišas iškeičia savo laisvę į tai, kas, anot jo, yra geriau.

Šiltą vasaros rytą ateina į pasaulį laisvas žmogus. Augdamas kvėpuoja laisvu oru, gyvena laisvame krašte, laisvai mąsto. Ką gi, jis laimingas, nes laisva žmogaus siela. Laisva... Bet staiga jis padaro tai, kas neteikia garbės... O vėliau pasikartoja dar ir dar... Nebetoli ir kritinė riba. Ar mes žinome, kas vyksta jo viduje? Mes rodome pirštais, baisimės ir niekiname tai, ko patys nesuprantame. Tame mažame, uždarame pasaulyje gyvena žmogus, kuris trokšta šilumos, šviesos, ramybės; jis priverstas griebtis apgaulės, žiaurumo ir cinizmo, jei nori išgelbėti tai, kas baigia pražūti. Nesvarbu, ar tai mylimas žmogus, ar Tėvynė, ar idealai.

O mes, tie griauančiojo pasaulio kūrėjai, teisiame juos. Išvadas ir sprendimus turi padaryti vienintelis pats žmogus. Jam pačiam lemta nuspręsti ir įveikti savo prisirišimą prie žemiškos vergystės. Jo protas, jo širdis, jo jausmai pasakys jam, ką reikia padaryti. Ir jei žmogus nusprendžia būti „valdoma būtybe“, — tai jo nelaimė. Neturime, negalime jo smerkti. Padėkime jam pasirinkti tobulybės ieškojimo kelią ir gerbkime jo pasirinkimą. Visi mes einame gyvenimo keliu, tik vieni griečiau, kiti vėliau tampame laisvais žmonėmis.

Nors likimo ir nepasirinksi, prieš jį nepakovosi, bet kiekvienas esame savosios lemties kūrėjais, nes turime teisę rinktis. Turime galimybę nugalėti savo neapykantą, keršto jausmą, pavydą ir išlaisvinti save nuo tos sunkios naštos, kurią užsikrauname ant savo pečių ieškodami pigių „malonumų“, pasirinkdami amžiną tamsą ir būdami priversti tapti ne kuriančiomis, bet ir griauančiomis jėgomis. Esame žmonės, klystame, bet nepamirškime, kad mus regi Visagalis ir suteikia galimybę pasitaisyti. Savo silpnybes įveikime patys, atmesdami blogį. Tebūna mūsų troškimai būti tauriais Laisvės ir Dievo vaikais svarbesni už norą nusileisti į bedugnę. Kiekvienas turime laimės ir šviesos žvaigždę, tad kilkime į ją, nes tik savo didybės ribas perkirtęs žmogus atranda ramybę, kurios taip ieško.

ŠEIMA - MEILĖS MOKYKLA

Jūratė Ratautienė

Užaugau šeimoje, kurioje nebuvo meilės. Ją, meilę, užgožė kasdienybės vargai ir rūpesčiai, nerimas, baimė dėl ateities ir nuolatinis nesibaigiantis bėgimas: iš namų — į darbą, mokyklą, parduotuves, skalbyklą, įvairiausius būrelius ir taip toliau, kol galų gale maratonas baigdavosi vėl namuose, perpildytuose nervine įtampa. Mama būdavo surizusi dėl milžiniškų eilių parduotuvėse, dėl blogai skalbykloje išskalbtų skalbinių arba dėl kokių nors deficitinių prekių, kurių ji jau ištisą mėnesį niekur negalinti nusipirkti; tėvas nervindavosi dėl nesėkmių darbe; o aš su broliu pykdavome ant mokytojų, kam tie užduoda tiek daug namų darbų, kuriuos vos vos spėjome atlikti. Taip ir sukosi kasdienybės ratas — pilkas, nuobodus, įkyrus...

Nebuvo kada tėvams pabendrauti su vaikais, vaikams — su tėvais, net vakarienę ir tą valgydavome atskirai, nes vienas namo grįždavo anksčiau, kitas — vėliau. O taip norėjosi, kad nors kartais visi kartu susėstume, atsipūstume nuo to nelemto bėgimo per gyvenimą, numotume ranka į nesibaigiančius rūpesčius ir šiltai draugiškai pasišnekučiuotume, pajuokautume, vienas kitą paguostume, padrąsintume, suteiktume viltį... Bet to niekada nebuvo, net prie kūčių stalo, kur kiekvienas stengdavosi tik kuo greičiau prigrūsti skrandį, o po to vėl nugrimzti į bekrastį savų problemų pasaulį. Nebuvo mūsų šeimoje to, kas sietų, sutvirtintų, jungtų į vieną...

Galbūt kaimynams mes ir atrodėme pavyzdinė šeima: mama — ligoninės gydytoja, gera mama ir žmona, pastoviai besirūpinanti, kad vyras ir vaikai

būtų socialiai pavalgę; tėvas — inžinierius vienoje iš ministerijų, vyras — nei geriantis, nei rūkantis, nei ištvirkaujantis; vaikai gerai mokosi, lanko įvairiausius būrelius... Tačiau visi matė tik išorinę pusę, o viduje mes merdėjome. Tiesa, taip merdėjo ne tik mūsų, bet ir daugybė kitų šeimų, ir sunku pasakyti, ar tai buvo socialistinės visuomenės padarinys, ar pačių tėvų ir vaikų kaltė.

Tik dabar, kai pati turiu šeimą ir per laiko prizmę žvelgiu į tuos laikus, kai buvau vaikas, suprantu, jog mano tėvų šeimoje nebuvo meilės todėl, kad nebuvo tvirto tikėjimo. Nors visi buvome krikštyti, tėvai savo santuoką sutvirtino bažnyčioje, nors visada šventėme didžiąsias katalikų šventes — šv. Kalėdas ir šv. Velykas, tačiau tiek aš su broliu, tiek ir mūsų tėvai tepažinojome kažkokį tradicinį dievą, susijusį su krikščioniškomis apeigomis ir šventėmis, bet nepažinojome tikrojo Dievo, kurio vardas — Meilė.

Atrodo, nieko netrūko mūsų šeimoje — visi buvome socialiai pavalgę, madingai apsirengę, namai blizgėjo nepriekaištinga švara ir tvarka, tačiau mes buvome paskutiniai vargšai, nes nemokėjome mylėti. Nemokėjome? O gal tiesiog nenorėjome, dangstydamiesi tradicine fraze — „neturiu laiko“? Aš ir mano brolis iš tėvų lūpų girdėjome tik tai, jog reikia būti mokslo pirmūnais, nes jei blogai mokysies, neįstosi į jokią aukštąją mokyklą ir būsi niekam vertas žmogus, jog reikia būti švariam ir tvarkingam, jei nori patikti mokytojams ir panašiai... Tačiau iš tų lūpų taip ir neišgirdome tokių žodžių kaip Dievas, artimo meilė, pasiaukojimas, gailestingumas. Gal todėl tik po laiko supratusi savo klaidą, mama sielvartavo, jog vaikai jos nemylė, jog sūnus nuėjo klystkeliais... Gal todėl priešmirtinis sunkiai sergančio tėvo palinkėjimas mums, jo vaikams, skambėjo būtent taip:

— Mylėkite vienas kitą, mamą, artimą.

Tik mirties akivaizdoje tėvas suprato, ko labiausiai trūko jo vaikams, ir tarsi norėdamas pergalėti prabėgusį laiką, jau kovodamas su mirtimi, ištarė tuos svarbiausius savo gyvenime žodžius...

Taip, šeima pirmiausia yra meilės mokykla; meilės, kurios negalima nupirkti nė vienoje iš parduotuvių; meilės, kaip kelrodės žvaigždės, aukštai pakilusios virš kasdienybės dulkių; meilės, kuri

anot šv. apaštalo Pauliaus yra kantri, maloninga, nepavydi, visa pakelianti, visa ištverianti ir niekada nesibaigianti. Tokia meilė jau iš anksto turi būti subrandinta sutuoktinių širdyse, kad vėliau galėtų būti perduota jų vaikams ir vaikaičiams. Tokia meilė turi plaukti iš pačių sielos gelmių ir būti nesugriauzamas tiltas tarp vaikų ir tėvų.

Mažytis kūdikėlis motinos įsčiose ir tas jau reikalauja sau meilės ir atidumo. Laiminga ta maža po motinos širdimi plazdanti gyvybė, jei ji buvo pradėta iš meilės, jei nešiojama ir laukiama su didele viltimi. Laimingas tas vaikas, kuris nuo mažų dienų girdi gerojo Dievo vardą, kuris yra mokomas užjausti, atleisti, paskutiniu kėšniu pasidalinti su broliais ir seserimis. Toks vaikas niekada neužaus blogu žmogumi ir nevers savo tėvų dėl jo raudonuoti. Priešingai, tėvų pastogę jis visada prisimins su didele meile ir dėkingumu, ir kaip poetas Vytautas Mačernis sako, jam bus „ramu į tėviškę sugrįžti keliais, kur veda į namus“ (Po ūkanotu nežinios dangum, 1990, p. 177).

Laiminga bus ta šeima, kurioje visi darbai ir sumanymai gimę iš meilės, kurioje meile buvo pagrįsti santykiai tarp tėvų ir vaikų ir juos supančių žmonių. Tokią šeimą labai gražiai aprašo mūsų tautos filosofas Vydūnas:

„Todėl jų namuose palaima gyvena. Malonumas čia šviečia kaip pavasario saulė. O skaistybė dvelkia kaip švelnusis atvėsis. Vaikai jų yra kaip jų vėlai. Širdingai reiškiasi jų sandora. O linksmas yra jų sugyvenimas. Nėra ligos, nėra nesmagumų, nėra susierzinimų ! Nepamatysi susiraukusio veido. Neišgirsi pikto žodžio. Tėvai myli savo vaikus, o vaikai myli ir laiko garbę savo tėvus. Nereikia jiems todėl įsakymų. Savaimė meilė ir pagarba juose gyvena. Nežino jie, kad galėtų ir kita kas žmones užimti negu grožė ir labas.

Tokie namai yra palaima ir palaiminimas visam kraštui. Yra tikrai, lyg Dievas pats iš jų dalintų savo malonę. Visi, kurie turi kokį darbą su tais namais, jaučia, jog čia galima atsigausti nuo visų vargų ir pasveikti kūne ir dvasioje” (Raštai II, 1991, p. 266-267).

Tačiau ar daug mūsų Lietuvoje tokių gražių šeimų ? Ar visose iš jų tokia ideali atmosfera, kaip kad Vydūno aprašytoje šeimoje?

Ne, tikrai ne... Kitaip nebūtų tada kas metai vis didėjančio skrybų ir abortų skaičiaus, tiek daug sudužusių likimų dėl nelemtos girtuoklystės ar neištikimybės. Nebūtų tų kas vakarą pasikartojančių barnių ir vaidų kaimyniniame bute. Nebūtų tiek daug pykčio, širdgėlos, netikrumo ir abejingumo žmonių veiduose. Nebūtų, jei nuo pat mažų dienų žmogų būtų vedusi kelrodė žvaigždė — Meilė!

— Mama, kodėl leidai mane į pasaulį, jei po to lyg nereikalingą daiktą pametei vaikų namuose?
— toks klausimas neduoda ramybės šimtams vaikų, kurių „tėvams“ pagrindinis gyvenimo tikslas
— kur nors ir kaip nors gauti šimtą gramų ...

— Tu gimdysi trečią vaiką tokiais sunkiais laikais? Nebūk kvaila, pasidaryk abortą, — „protina“ savo dukrą jos motina; motina, kurios kaip moters šventa pareiga saugoti šventąją žemės ugnį
— gyvybę.

— Sūnus peiliu mirtinai sužalojo savo tėvą,
— praneša per kriminalinę kroniką...

Tai tik keletas niūrių mūsų gyvenimo vaizdų ... Kodėl, o Dieve, aplink tiek blogio ir neteisybės? Kodėl, o visagale Meile, apleidai mūsų namus ir širdis? Gal todėl, kad niekada tavęs nepažinome, nenorėjome pažinti ir priimti į savo gyvenimą? Bet, Meile, tu juk gailestinga ir atlaidi, todėl pasigailėk mūsų, išvesk iš to klaikus nuodėmių miško, parodyk vienintelį tikrąjį kelią. Apsigyvenk, Meile, vėl mūsų tarpe, kaip kad anksčiau gyvenai darmiose senolių šeimose, suteik tos dvasinės stiprybės, kuri leistų pakilti ir vėl viską pradėti iš naujo!

Tokia optimistinė gaida ir norėčiau baigti savo straipsnį. Bet prieš pabaigiant noriu dar parašyti netradicinį laišką savo mamai, kuriai per visą gyvenimą taip ir nesukūriau tikrų, nuoširdžių eilių ...

*Neverki, mama, kad tikrosios neišmokei meilės,
Neverki, nes vis vien nesugrąžinsi tų laikų ...*

Tik šaltos snaigės juoksis gailiai

Kaip praeitis už apšerkšnijusių langų ...

*Neverki, mama, ir pamirški viską —
Klaidas, vargus ir nuovargio raukšles —
Geriau ateiki su mumis pabūti,
Pasikalbėti, pasiguosti, dalį rūpesčių numest...*

*Juk tu žinai, kad pasiilgome tavęs mes,
Labiausiai — anūkėliai tavo mylimi,
Ateiki visada, kada tiktai galėsi —
Sušildyti manęs širdies savosios ugnimi!*

*Tu nesikrimsk, kad klystkeliais sūnus nuėjo;
Tikėk, ateis diena, Apvaizda jį tau sugrąžins!
Kaip grįžta vasaros, pavasariai praėjė...
Sūnus tavam skausme tą meilę didžiąją pažins!*

*Kalėdų šventą vakarą danguj sužibs vilties
žvaigždėlė,
Sugrįš ramybė užsnigtu keliu;
Tave tvirtai aš apkabinsiu, Mama,
Ir pasakysiu, kad labai labai myliu!*

Šeimos gyvenimo ciklai

Irena Lukoševičienė

(Tęsinys iš pereito numerio)

Senatvė

Sakoma, kad tautos kultūrą, jos dvasingumą pažinsi iš to, kaip ji rūpinasi savo senąja karta. Į vyresniojo amžiaus žmones mes linkę žiūrėti kaip į atsilikusius nuo gyvenimo, nemodernius, griežtus, neįdomius, įkyrius, niekam nereikalingus ir suvaikėjusius. Tad nenuostabu, kad visi bijo senatvės.

Mokslas ir technika davė nemažai išradimų, kurie ne tik pailgina žmogaus gyvenimą, bet ir palengvina seno žmogaus buitį, kai iškyla sveikatos ar dvasinės problemos.

Šeimos ryšiai ir santykiai yra ypač svarbūs vyresniame amžiuje. JAV statistika teigia, kad tik 10 proc. senų žmonių gyvena ne vieniši. Iš jų bent 80 proc. įsikuria netoli savo vaikų arba artimų giminių; 25 proc. gyvena su savo suaugusiais vaikais. Nors yra savotiškas mitas, kad vaikai atsikrato savo senų tėvų ir uždaro juos prieglaudose, tačiau tyrimai rodo, kad tik 4 proc. gyvena valdiškuose namuose. Pusė jų turi organinius sutrikimus (paralyžių ar pan.), o jų amžiaus vidurkis, kai patenka į prieglaudą, yra apie 80 metų. Atrodo, kad senelių apgyvendinimas valdiškoje institucijoje yra paskutinė priemonė, kuri lieka po visų išmėgimų ir rūpesčių.

Žmogaus senatvė yra glaudžiai susieta su praities išgyvenimais ir paskutiniųjų metų įvykiais. Kaip buvo išgyventi ankstesni gyvenimo laikotarpiai, tokia būna ir senatvė. Daug priklauso nuo pastovumo ir bendros šeimos gyvenimo integracijos. Svarbu bėgant laikui išmokyti gyventi ir džiaugtis tuo, ką pajėgiam gyvenime susikurti. Harmoninga ir protingai sulaukta senatvė atpalaiduoja nuo daugelio pareigų: vaikų auklėjimo, darbo, tolimos ateities rūpesčių. Tenka daugiau dėmesio skirti savo sveikatai ir fiziniams poreikiams, nes amžius pirmiausia paliečia šią sferą. Sveikas maitas, poilsis, judėjimas ir esminių savo poreikių patenkinimas yra svarbus dalykas, kad būtų užbėgta už akių įvairiems pasikeitimams. Dažnai girdime sakant: "Tiek to, kiek čia man beliko gyventi". Nepagalvojama, kad svarbu ne tik tą laiką nugyventi, bet ir kaip jį nugyventi. Yra daug dalykų, kurių negalime numatyti ir kontroliuoti, bet nemažai dalykų priklauso ir nuo mūsų pačių. Vidurinėsios kartos pripažinimas padeda išlaikyti savo orumą tarp vaikų ir vaikaičių, leidžia jiems prisiminti daugiau atsakomybės, daryti savarankiškus sprendimus ir lengviau įsisavinti vyresniųjų išmintį bei patirtį. Užuo sukritikavę ir išpeikę vaikų pasirinktą planą, pagirkim jų iniciatyvą, sužinokim daugiau to plano detalių ir aktų, susipažinkim su jų realybe ir motyvais, bet nepulkim kritikuoti ir beveik isteriškai neigti, esą tai nesąmonė, pinigų ir laiko eikvojimas, nevertinimas to, ką turi; esą lengva išleisti tai, kas lengvai gauta; mes sau tokių dalykų negalėjom leisti, mūsų kelias ko nors siekiant buvo sunkus ir t.t.

Labai svarbu šiuo laikotarpiu susiburti sau ratą draugų ir artimųjų, su kuriais sieja bendri interesai, užsiėmimai, išvykos, pagalba vienų kitiems. Vyesni žmonės dar gali būti labai naudingi — lankyti ligonius ir jiems padėti, prižiūrėti vaikus — nebūtinai tik savo vaikaičius, padėti organizacijoms, talkinti pastoraciniame darbe ir daugelyje kitų dalykų. Svarbu parodyti gerą širdį ir norą būti naudingam.

Jau minėjau, kad šiuo laikotarpiu, kaip ir anksčiau, reikia stengtis prisitaikyti. Natūralu, kad tai pareikalauja daugiau energijos, nes pasikeitimas yra labai didelis, sukeliantis daugiau įtampų, daugiau baimės, o žmogaus kantrybė ir patvarumas yra ribotesni ir ne tokie lankstūs. Išskyla ir įvairių kitų šiam laikui natūralių išgyvenimų — sunkios ligos, vyro ar žmonos mirtis, kitų artimųjų netektis. Tai išsiskyrimo momentai, bet kartu ir žvilgsnis į save iš anapus perspektyvos — tai išgyvenimai, nors ir neišvengiami, bet juos norime nustumti kuo toliau.

Kiekviena šeima kuriame nors gyvenimo cikle susiduria su sveikatos problemomis. Įvairios vaikų ligos, kai jie dar maži ar mokyklinio amžiaus, yra dažnas ir praeinantis išgyvenimas, jeigu tai nesukelia rimtesnių komplikacijų ir nepalieka pažeidžiančių pasekmių.

Jei šeimoje susergera tėvas ar motina, tada laikinai sutrikdomas normalus šeimos gyvenimas, dėl to kyla įvairūs sunkumai ir reakcijos. Praeinančios ir laikinos ligos atveju šeimos dažniausiai susilaukia pagalbos iš savo artimųjų ar kaimynų. Situacija susikomplicuoja, jei liga yra rimtesnio pobūdžio. Dar sunkiau, kai liga yra chroniška ir sukelia fizinę negalią ar invalidumą. Iš tikrųjų tokiai ligai tėvą, kyla pragyvenimo problema, kuri atsiliepia visai šeimai; paties ligonio reakcija į savo ligą, taip pat ligos pasekmės sukelia baimę, rūpestį, netikrumą; kokios nors kūno dalies praradimas ar nepagydomos ligos diagnozė sudrumsčia visos šeimos darną, bet daugiausia paveikia paties ligonio dvasinę būklę. Tuo atveju jam reikalinga pagalba, kad jis ir visa šeima galėtų su ta nauja padėtimi susigyventi: surastų būdus vieni kitus suprasti, vieni kitiems padėti, kad šeimos gyvenimas nesuirytų.

Pirmiausia reikia išsiaiškinti, kokia gyvenimo dalis yra labiausiai paliesta; kaip pati šeima gali persiorientuoti ir kokia pagalba reikalinga iš šalies; kur galima ją rasti, kad ligonio slaugymas ir priežiūra būtų garantuota. Kitas svarbus dalykas — tai ligonio ir jo šeimos dvasinis nusiteikimas savo sveikatos atžvilgiu.

Kiekvienoje Vakarų pasaulio ligoninėje koordinuoti dirba įvairūs specialistai konsultantai. Jie reguliariai susitinka su šeimos atstovais ir planingai aptaria ligonio būklę. Ligonis tokį darbo metodą žino. Vienas iš specialistų nuolat jį informuoja apie gydymo būdą, vaistus, numatomus rezultatus ir t.t. Toks gydymo procesas yra labai svarbus ir ligoniui, ir jį gydantiems gydytojams ar kitiems profesionalams.

Paprastai liga, ypač sunki, žmogui yra bauginantis išgyvenimas. Ligoninės aplinka ir visos jos funkcionavimo aparatas ligoniui yra sunkiai suvokiama. Sveikatos būklė, nežinia, baimė dėl ateities sukrečia ligonį ir jo šeimą, sukelia įtampą ir nesaugumo jausmą. Visa tai nepadaeda ligonio gydymo procesui. Todėl ir yra labai svarbu koordinuotas specialistų darbas. Čia kiekvienas profesionalas atlieka jam priklausančias funkcijas nustatant ligonio diagnozę, taip pat stengiantis suprasti ligonio išgyvenimą ir sudarant sąlygas ligoniui greičiau apsiprasti su jo liga ir gydymo procesu.

Svarbiausia ligoniui išsiaiškinti ir suprasti, kas jam yra; kaip ir kodėl jį taip gydo.

Šeimos narių reakcija į sunkaus ligonio ligą — taip pat labai svarbus gydymo proceso aspektas. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas nepagydomiems ligoniams: kaip padėti išmokti gyventi iki mirties? Kaip padėti šeimai atlikti tai, kad jos nariai nesijaustų kalti ir nesikrimstų nepadarę vieno ar kito dalyko?

Vaiko liga yra ypač sukrečiantis išgyvenimas. Turiu galvoje sunkią, nepagydomą, chronišką ligą, taip pat invalidus ar psichiškai atsilikusius vaikus. Ligoninė, tyrimai, analizės, injekcijos, vaistai, — tai vis stresiniai išgyvenimai, kurie dažnai vaikui palieka neišdildomus pėdsakus, jei ligoninės personalas ir šeimos nariai nesudaro tinkamų gydymo sąlygų, kad vaikas būtų kuo mažiau traumuojamas.

Visa, ką aš rašiau apie suaugusiųjų ligą ir ligo-
nio slaugymą, tinka ir vaikui. Žinoma, viskas pri-
klauso nuo vaiko amžiaus ir sąlygų. Vakaruose
labai stengiamasi neatskirti mažų vaikų ir kūdikių
nuo motinų; jei tai neįmanoma, sudaromos sąlygos
juos dažnai lankyti. Jei ir tai neįmanoma, stengia-
masi surasti savanores moteris, kurios pavaduotų
motiną ar kitus šeimos narius ligočinę prie vaiko.

Mažiems vaikams ar kūdikiams būtina atnešti
jų mėgstamus žaisliukus, antklodėlę ar kitas jiems
reikšmingas namų smulkmenas, kad nebūtų nu-
trauktas kūdikio ryšys su šeima ir jos aplinka. Vai-
kui taip pat reikia išaiškinti, kas jam yra, kaip jis
gydomas, kada ir kodėl jam skaudės, kai ims krau-
ją ar darys injekciją. Reikia vaiką įtikinti, kad tai
labai svarbu, norint greičiau pasveikti.

Vaikų ligų metu ypatingas dėmesys turi būti
skiriamas tėvams, nes tik jais vaikai daugiausia
pasitiki. Todėl dažniausiai tėvas ar motina tampa
pagrindiniais slaugytojais. Nevalia užmiršti, kad
tėvai turi savo reakcijas ir išgyvenimus, savo
specifinius poreikius, kuriuos būtina suprasti ir
kiek galint padėti, kad šeima nesukniibtų po per
daug sunkia našta.

Dažnai mus stebina tėvų netikėjimas tuo, kad
vaiko būklė beviltiška ir kad reikia ypatingos
priežiūros; specialios dietos, mankštos, bendro
gyvenimo režimo ir pan. (diabetas, astma, inkstų
ligos, paralyžius ir kt.). Tėvai mėgina ieškoti kitų
specialistų, kitų nuomonių, kreipiasi net į užkerė-
tojus (ekstrasensus), lanko stebuklingas vietas ir
kita. Tai vis reakcijos, kaip per sunku suprasti rea-
lybę, todėl žmogus ieško būdų, kaip apsaugoti
nuo depresijos, nuo dvasinio žlugimo.

Psichiškai atsilikęs ar nesveikas kūdikis arba
vaikas įpareigoja šeimą visam gyvenimui. Be visų
jau anksčiau minėtų reakcijų, prisideda dar ir
tokios, kurias sukelia aplinkos požiūris į psichines
ligas ir atsilikusio vaiko poreikius. Čia jau ateitis
yra kone be šviesos spindulio, kadangi vaikas
amžinai priklausys nuo kitų, ne visuomet bus tin-
kamos mokymo sąlygos, socialinė aplinka, tole-
rancija šeimoje, svarbiausia — rūpestis, kas jį glo-
bos po tėvų mirties.

Šiose situacijose išgyvenimai ir įtampos gali
būti griaunantys ir alinantys. Bet gali būti ir kitaip:

išgyvenimai pažadina vidines jėgas, ir mes sutin-
kame per tuos išgyvenimus dvasiškai praturtėju-
sias šeimas. Pasirinktos ar susirastos priemonės
būna įvairios. Dažnai tikėjimas, religinė praktika
suteikia žmogui vilties, stiprumo, įprasmina pasi-
aukojimą. Daug kam šalia to reikalinga ir pro-
fesinė pagalba, kad tėvai ir šeima arba ligo-
nė įstengtų sumažinti savo baimę, netikrumą, įtampą,
siaubą ateityje. Pirmoji paralyžiuojanti šoko reak-
cija perauga į naują gyvenimo filosofiją, kuri
padeda lengviau išspręsti tai, kas sunku ir neįma-
noma, nemėginti per toli žvelgti į ateitį, o svarbiau
išmokyti gyventi viena diena, svarbu džiaugtis tuo,
jeigu įvyko kas nors gero, jeigu kas nors parodė
draugiškumą. Šiose situacijose sunkiausia suvokti
tai, kad susirgus vienam šeimos nariui, šeimos
gyvenimas nesustoja. Reikia išmokyti gyventi vie-
niems kitus papildant, vieniems kitų neskriaus-
džiant, aukojantis ligos ištikto poreikiams ir rei-
kalavimams, paliekant Dievo valiai visą likusį
šeimos gyvenimą ir ateitį. Sprendžiant šias proble-
mas, reikia ne tik jausmo, ne tik kitų žmonių, kurie
ką nors panašaus išgyveno, paramos, bet ir racio-
nalumo, naujo žvilgsnio, kuris gali objektyviai ir
profesionaliai padėti numatyti įvairias galimybes.

(B.d.)

PAVYZDINGA ANGLŲ ŠEIMA

Jolanta Podleskytė

„Happy birthday to You” niūniavo Filipas
man prie jūros, kai iki mano gimtadienio buvo
likusi dar visa savaitė. Jis jau gyveno mano būsima
šventė. Berniukas suprato, kad aš labai džiaugiuosi
jo dėmesiu. Jis man pririnko įvairiaspalvių ak-
menėlių ir padovanojo iš anksto.

*Tu matai, kaip neša popierinį laivą
Gatvės pakraščiu, kaip nuolaužos stiebų
Kliūva už praeivių kojų, kaip jūreiviai
Slysta ir išnyksta sūkuriuos?
Būk laimingas!
Tu matai, kaip lietus stato baltas kaštonų pilis
Ir jose atsidaro vartai, įleidami mus
Į šio vakaro paslaptį, kurią patiki
Tik vaikams, sapnuojantiems sparnus.
Viskas? Aš nežinau, ką reiškia šitas žodis.
Gal vietą, kur tu manęs lauki?*

Nuostabu, kad poetas R. Keturakis taip tobulai suprato meilę. Mylėdami žmonės tampa lyg maži vaikai, o gal iš jų mes mokomės būt laimingi ir dovanoti laimę taip, lyg leistum „upe“ popierinius laivus, kurioje nėra atsisveikinimų, o tik begalinis laukimas kito žmogaus ir noras suteikti jam džiaugsmo. Ten, kur išsiskyrimas, reiškia, jog laukia kitas susitikimas, ten, kur išslystanti ranka iš delno gyvena nauju prisilietimo virpuliu, nes žino, kad tam žmogui ji būtinai yra reikalinga.

Nepaprasta šeima mane sutiko Anglijoje. Tai buvo tikra šventė mano gyvenime pabūti tokioje aplinkoje ir pajusti tikrą draugiškumą ir tikrą meilę, nes mūsų „tarybinę tikrovę“ jau seniai buvo atrofavęsi tie jausmai.

Nuostabus buvo tas rytas, kai prie mano kambario durų sustojo keturių vaikelių kojytės ir jie nedrąsiai pasibeldė, norėdami susipažinti su savo naująja „kaimyne“. Tai buvo trys berniukai: vyriausiajam — aštuoneri, vidurinijam — šešeri su puse, jauniausiajam — treji (greit turėjo sukakti ketveri) ir viena mergaitė, kuri buvo taip pat pristatyta (nes ji nemokėjo dar kalbėti), —jai buvo tik pusantrų metų.

Visi vaikai pasitempę išsakė man savo vardus ir taip prasidėjo mūsų draugystė, kuri tęsėsi pusantro mėnesio, ir kiekvieną rytą aš sulaukdavau viso „pulko“ savo lovoje, kuris pranešdavo man būsimos dienos planus, pasidalindavo savo kančiomis ir džiaugsmais. Juokingiausia būdavo žiūrėti į mažąją Elizabetę, kuri ropšdavosi man į lovą ir stenėdama vis krisdavo ant kilimo, nes storas užpakaliukas neišlaikydavo pusiausvyros, ir mažioji „atsitūpdavo“ ant minkštos dangos. Prisimi-

nusi, kad vaikus reikia mokyti savarankiškumo, aš tyčia jai nepadėdavau, o tik laukdavau, kol šilta ir sunki lyg tešlos prikimšta mergytė, įveikusi visas „kliūtis“, prigludavo prie mano kūno ir patikliai man žiūrėdama į akis ištiesdavo... knygelę, kad aš ją perskaityčiau.

Nuo pasibeldimo į duris ir prasidėjo mano pirma diena pas Harisonus. Nulipusi žemyn į valgomąjį, sutikau vėl tuos pačius vaikus ir, žinoma, jų tėvus, kurie ruošė pusryčius.

Aš apsigyvenau advokatų šeimoje ir žinojau, kad tėvas vienas dirba, o mama prižiūri vaikus. Valgomajame didelėse ir gražiose kėdėse sėdėjo visi vaikai ir laukė paduodant pusryčių. Buvo labai gražus rytas, ir kambarys buvo nutviektas ne tik saulės spindulių, bet ir „žarstė“ mano mažųjų šypsenas.

Kai aš paklausiau, kur man sėstis, tai vienas už kitą garsiau suriko: prie manęs! jie visi nuščiavo ir laukė mano sprendimo. Aš, aišku, širdyje apsidžiaugiau ir nusprendžiau sėsti prie mažiausio iš berniukų — Filypo, nes jis šaukė garsiausiai ir pasistengė surikti pirmas.

Šilta ir jauku buvo Harisonų šeimynėlėje, kur geroji dvasia-mama Džilian ugdė visus iš mažens pagrindinio gyvenimo principo — meilės, savitarpio pagarbos. Ji supranta kiekvieno vaiko poreikius, žino jo pomėgius, bet niekada nenuolaidžiauja jo ydoms, trūkumams. Vaikai išmokyti stebėti vieni kitus, jie žino savo vietą ir visada laiku įspėja brolių ar seserį. Džilian — tų namų siela, į kurią įsiaudžia visų namiškių sielos ir kuria tvirtovę. Iš pat mažų dienų vaikai įpratinti suprasti suaugusiųjų. Man paminėjus, kad aš norėčiau paragauti mango, vaikai visi nedavė ramybės savo mamytei, kad ji nupirktų man tų vaisių. Jie neprasė sau, bet viešniai.

Harisonų šeimoje didelė šventė — gimtadienis. Visi iš anksto tam ruošiasi, visi žino apie tai, bet niekam konkrečiai apie tai neužsimenama. Labai laukė savo šventės mažasis Filypas, kuriam liepos pradžioje turėjo sukakti ketveri metai. Mes su jo mamyte pasirūpinom tortu. O jis iš tiesų buvo nepaprastas. Iškepti biskvitą — tai vieni niekai! Bet paskui jį papuošti — tai jau užduotis! Užtepę visą tortą kremu, prilipdėme šokoladinius bėgius,

iš biskvito gabaliukų formavome garvežį, atskiras detales darėme iš saldinių. Tortas išėjo tikrai „saldus“. Garvežys išpūstom akim puikavosi „nykštukų“ būryje, nes visi vaikai sėdėjo prie stalo su smailėjančiom kepurėlėmis iš kartono ir džiaugėsi savo vaidmenimis, neužmiršdami pakalbinti kaimyno ar mandagiai ko nors paklausti mielos kaimynės. Šeimos tėvas filmavo tą mielą susibūrimą, o visa gatvė žinojo, kad toj šeimoj šventė, nes balionų krūva iš gatvės pusės liudijo tai, — kiekvienas margaspalvis buvo paženklintas skaičiumi 4 ir visi žinojo, kad to vaiko gimtadienis užklupo visai ne netikėtai...

*Tau atiduosiu rožių jupeles,
tau atiduosiu juodalksnių žydėjimą — tą Violetą
pakrantėse, kai vandeny — tik bokštai debesų,
kad visados mylėtum ir tikėtum —
esu tikrai tavy! tikrai tavy esu!*

Kaip taikliai pastebėjo poetas R. Keturakis, mes esame kitame žmoguje, kai jį mylime. Tik mylintis žmogus gali suprasti jo sielos gelmes ir ko tam žmogui iš tikrųjų reikia. Advokatas Nikas Harisonas myli visus žmones, ypač neturtingus. Po ilgų darbo dienos valandų jis dar eina plauti langų, kad galėtų tuos pinigus atiduoti vargšams. Per gailėstingumą žmogus įplaukia į meilės marias. Štai kodėl jų šeimoje yra visiškas viens kito supratimas ir tikra meilė. Jie supranta svetimo žmogaus skausmą, todėl jų šeimos židiny ne ruse-na, o tiesiog šviečia ypatinga meilės liepsna. Sekmadieniais Nikas gieda bažnyčios chore ir į tą chorą nusiveda vyriausiąjį berniuką Markų. Markus ne tik prižiūri savo broliukus ir sesutę, bet jis yra ir geras mokinys, šalia savo pamokų nepaprastai gerai išstudijavęs Anglijos istoriją ir bene geriausiai ją žinąs šeimoje, nors ir mama be teisės mokslų yra baigusi istoriją. Lankant istorines vietas, nuostabaus grožio pilis, Markus gana daug man paaiškino, ir motina visada stebėdavosi, kaip jis randa savo galvelėje tikslų atsakymą ir

teisingą Anglijos karaliaus gimimo datą.

Vaikams palikta absoliuti laisvė. Namuose jie gali statyti namus iš kaladėlių — užsiiminėti „architektūra“, bėgioti, žaisti, bet jie taip pat turi žinoti savo vietą ir savo vaikiškas pareigas. Jie turi padėti tėvams ten, kur jie sugeba ir kur labiausiai laukiami. Jie visados paneša mamytei pirkinius, pripučia matrasą, pataiso savo lovas, rūpinasi savo sesute.

Absoliuti laisvė tai dar nereiškia, kad jie yra atleisti nuo pareigų ir gali daryti, ką tik nori. Vaikai žino, — jei jie nusikalto, jie turės atkentėti. Bausmė visada būna griežta ir tolygi padarytam nusikaltimui. Džudas (vidurinysis berniukas) pamelavo tėvui, kad jis apsinuodijęs ir jam skauda pilvą. Tėvas jo nemušė, kaip kad padarytų mūsų ne vienas, o visą dieną vaikas negavo valgyti už bausmę. Nors ir su ašaromis akyse, bet vaikas suprato, kad jis negerai pasielgė ir kad jis turi pasninkauti.

*Nakties paukšti,
Pasirink mane, tik palik mano vienintelę viltį —
Ateiti pasaulin iš naujo ir iš naujo tikėti vaikyste.*

R. Keturakis dar tik prašo, o aš iš tikrųjų patikėjau skaidria vaikyste Harisonų šeimoje. Ne tik tada, kai vaikai gaudė plaštakes pievoje, bet ir kai jų juokas skardeno lyg paukščių klegesys, bet ir tada, kai jie su manim dalinosi savo saldumynais ir visą laiką klausinėjo apie Lietuvos praeitį ir jos vaikus. Mano gimtadienio proga buvo suruoštos didelės vaišės, pakviesta apie dvidešimt žmonių, ir visa tai buvo daroma tyliai, man apie tai nieko nežinant. Net vaikai tą paslaptį išlaikė ir tik tą atmintinę dieną puolė mane sveikinti, visi nešdami po savo dovaną ir bučiuodami iš eilės. Net mažoji Elizabetė sunkiai atnešė savo dovanėlę, meiliai nusišypsojo ir ištare savo sunkiai suprantamą

— Ė...jak...—

ir didelė seilytė nutekėjo perjos lūpeles, kai siekė mano lūpų ...

KALBA

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS, SJ

Kodėl nevartotinas

išsireiškimas?

Daiktavardis *išsireiškimas* taisomas visuose lietuvių kalbos praktikos darbuose: „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“, „Kalbos praktikos patariamuose“, „Mūsų kalbos“ bei „Gimtosios kalbos“ žurnaluose ir kitur. Nėra to žodžio ir Prano Skardžiaus redaguotame „Lietuvių kalbos vadove“ (1950), taip pat jis neteikiamas Juozo Vaišnio SJ „Praktinėje lietuvių kalbos vartosenoje“ (1985). Vietoj jo duodami *pasakymas, posakis*. Šis daiktavardis įtrauktas į didžiųjų kalbos klaidų sąrašą, patvirtintą Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo (žr. „Gimtoji kalba“, 1993.Nr. 7. P. 23). Tad kodėl šis žodis nevartotinas?

Daiktavardis *išsireiškimas* padarytas iš veiksmazodžio *išsireikšti* su priesaga *-imas* (kaip *klausti — klausimas, susirinkti — susirinkimas* ir pan.). Taigi daryba čia niekuo dėta, bet kliūva *išsireikšti* reikšmė: ji yra verstinė (rus. *vyrazit'sia, vyrazat'sia*).

Lietuvių kalboje *reikšti* ir jo sangrąžinė forma *reikštis* rodo būseną, pvz.: Akytės mažutytės *kaip gintarėliai, nieko nereiškiančios* J. Jablonskis; *Dabar iš naujo pradeda reikštis jos svajonės* I. Simonaitytė. Bet ir *reikšti* bei *reikštis*, kaip pastarajame pavyzdyje, kartais, gana retai, gali rodyti ryškesnį ar blankesnį būsenos kitimą, tam tikrą versmą, pvz.: *Kaltes mūsų visokias, tau Viešpatie, reiškiam* (t.y. perteikiam, pasakom) Petkevičiaus katekizmas 1598 m.

Išreikšti gali būti vartojamas kaip ir *reikšti*: *Tikėjimas ne taip aiškiai buvo išreikštas* (t.y. parodytas, pasakytas) Daukšos postilė, o *išsireikšti* tegali reikšti „padaryti matomą, parodyti“: *Išsireiškė* (t.y. pasirodė) *apaštalams Kristus*, gyvs *pasirodydams* Mažvydas; *sakosi, kad jam Dievas išsireiškęs sapne* Nusidavimai... 1854; *Ko širdis per pilna — tai veidu ir žodžiais išsireiškia* (t.y. pasirodo, išryškėja) Vaižgantas; *Bet veik išsireiškė to paukščio gudrybė* S. Stanevičius. Iš pavyzdžių aiškiai matyti būsenos kitimo, tam tikro virsmo, o ne sakymo reikšmė.

Bet *išsireikšti* reikšme „pasirodyti“ tebuvo vartojama senuosiuose ir senesniuose raštuose, o iš tarmių didžiajame žodyne neužrašytas vienas vienintelis pavyzdys. Todėl ši reikšmė laikoma archaizmu ir nė nenurodoma norminamuosiuose žodynuose.

Išsireikšti reikšme „pasisakyti, pareikšti“ niekur nevartojamas tarmėse, nes tai svetimos kalbos padaras. Tad ir *išsireiškimo* nedera griebtis — turim *posakį, pasakymą*, — argi šių lietuviškų žodžių mums neužtenka?

Aldonas Pupkis

Nevartotinos svetimybės

guzas — gumbas.

guzikas — saga.

gvintas — sriegis.

gvintuoti — sriegti.

gzimsas — atbraila.

kabakas — smuklė.

kačerga — pagaikštis, žarsteklis.

kaladė — trinka, (kortų) malka.

kaldra — atklodė, apklotas.

kalnierius — apikaklė, apyakklė.

kanuolė — patranka.

kapa — lovatiesė.

kašė — pintinė.

katarinka — vargonėliai, ryla.

kazirka — kepurės snapelis, priekaktis.

kelbukas, kilbukas — grūžas, grūžlys.

kelnė — mentė.

kelnėris — padavėjas.

kermošius — mugė, turgus, prekymetis.
kielikas — stiklelis, taurelė.
kilbasas — dešra.
kinžalas — durklas.
kleckai — kukuliai.
klėtkā — narvelis.
klėtkuotas — languotas.
klynas — pleištas, drabužio įsiuvas.
knatas — dagtis.
knopkė — mygtukas, smeigtukas.
kolieka — luošys.
kolioti — plūsti, koneveikti, keikti.
korka — kamštis.
košeliena — šaltiena, drebutiena.
koziris — švietalas.
kralikas — triušis.
kremavas — kreminis.
kriaučius — siuvėjas.
kūdas — liesas.
kūsti — liesėti.
kudlos — gaurai.
kvasas — gira.
kvietkas — gėlė.
kvoldas — klostė.
lakierkos — lakiniai (batai).
latras — girtuoklis, valkata.
leika — piltuvėlis.
lenciūgas — grandinė.
lineika — liniuotė.
lyčnas — atliekamas.
lištvā — įduras, prieduras, lentelė.
liuosas — laisvas, atliekamas.
mandras — išpuikęs, išdidus.
mandražytis — sumišti, sutrikti.
manketas, mankietas — rankogalis.
maslionkos — pasukos.
mašinka — mašinėlė.
maštabas — mastas.
mazolis — nuospauda, trynė.
miera — matas, dydis, numeris.
mislyti — manyti, mąstyti, galvoti.
mizernas — menkas.
močeka — pamotė.
mogliai — glostuvai.
mostis — tepalas.
muštarda — garstyčios.
muterkė, muterka — veržlė.

nabagas — vargšas.
nabašninkas — velionis.
nachalas — akiplėša.
naliesnykas — lietinis, sklindis.
naravas — nirtulys, nartas.
neboti — nepaisyti, nebijoti, nepabūgti.
neprietelis — priešas, nenaudėlis.
noperckas — antpirštis, pirščiukas.
noragas — žagrė.
nūda — nuobodulys, nuobodus žmogus.
padalka — palankas.
paduška — pagalvė, priegalvis.
pagrabas — šermenys, budynės.
palendrica, palengvica — nugarinė.
papkė — aplankas, aplankalas, segtuvas.
pečius — krosnis.
pekla — pragaras.
petruška — petražolė.
piela — pjūklas.
pielyčia — brūžeklis, dildė.
plėmas — dėmė.
ploščius — lietpaltis, apsiaustas.
pončka — spurga.
prietelis — bičiulis, draugas.
priklus — nemalonus, šleikštus.
primierka — primatavimas.
prosas — lygintuvas, laidynė.
prūdas — kūdra, tvenkinys.
pundas — ryšulys.
ragažė — pintinė, plaušinė.
ragotinė — ietis.
rakalis — lupikas, odlupys.
rasalas — mirkalas.
rasoda — daigai.
rėdyti — rengti, puošti.
retežis — grandinė.
rinka — prekyvietė.
rinkė — lankainis.
ryzas — skarmalas, skuduras.
rogatka, ragatkė — timpa.
rolikai — ratukinės pačiūžos.
rubaškė — marškiniai, palaidinė.
rūgoti — barti, keikti, plūsti, murmėti.
rundelis — kaistuvas.
salka — aukštas.
seklyčia — menė.
skiepas — rūšys.

Paruošė MARIJA A. JURKUTĖ

PANEVĖŽYS: NOSIS TEISME ĮVERTINTA 178 LITAIŠ

Dviem Panevėžio 9-osios vidurinės mokyklos vienuoliktokams, klasės draugams ir bendravardžiams šie mokslo metai baigėsi teismu.

Konfliktas tarp abiejų Giedrių prasidėjo per matematikos pamoką dėl nepasidalinto užduočių lapelio. Supykęs, kad lapelį iš mergaitės pasiėmė G. Zubrickas, G. Bareišis atėmė iš jo sąsiuvinį. Atimdamas sąsiuvinį, pirmasis pargriovė antrąjį ant žemės. Pralaukęs dvi pamokas G. Bareišis nutaikė akimirka, kai „priešas“ fizinio laivinimo persirengimo kambaryje atsisėdo ant suoliuko, ir spyrė jam į kaklą, trenkė kelis smūgius į galvą. Vėliau užpuolikas aiškino teisme norėjęs tik atsiųginti už pargriovimą.

Giedriui Zubrickui nuo klasės draugo smūgių lūžo nosis. Jis dvi savaites gydėsi namie ir nelankė pamokų.

Jo patėvis, pasikonsultavęs su plastinės chirurgijos specialistais, pateikė teismui 6743 litų ieškinį. Pasak jo, nosies operacija sostinėje kainuos 4100 litų, be to, sergančiam vaikui reikėję pirkti vitaminų ir vaisių, samdyti matematikos mokytoją. Užpuoliko tėvai tesutikę sumokėti 1500 litų.

Panevėžio apylinkės teismo teisėja Zina Mickevičiūtė nuteisė Giedrių Bareišį aštuoniems mėnesiams laisvės atėmimo, bausmę atidedant vieneriems metams.

Nukentėjusiajam iš teismo tėvų priteisti 178 litai. (Lietuvos rytas, Nr. 137)

Klaipėdietis Gintaras Paulionis, sumanęs irklinė keturiolikos pėdų valtele perplaukti Baltijos jūrą, buvo tipiškas romantikas. Pirmasis bandymas buvo nesėkmingas. 1994 m. vasarą G. Paulionis vėl išsiruošė į Baltijos jūrą. Po keturiolikos parų jis atsidūrė prie Elando salos. Po to nuirklavo į Karlskroną, Treleborgą. Danijos gyventojai sveikino pirmąjį vikingą. Paskutinį atvir-laiškį namiškiams G. Paulionis parašė iš nedidukės Kristijanso salos. Po kelių savačių sužino-ta, kad Kuršių nerijoje pasieniečiai aptiko "Alfre-do Jenseno" vardu pavadintos valtelės nuolaužas.

Klaipėdos fotografijos galerijoje buvo sureng-tas atminimo vakaras-paroda „Lietuvos vikingas“. Renginy s skirtas keliautojo G. Paulionio žygiui per Baltiją paminėti. Buvo ir dar viena dingstis su-sirinkti: Gintarui būtų sukakę 50 metų. Parodoje eksponuotos nuotraukos iš asmeninių albumų, kelionių, kai kurie asmeniniai daiktai, užrašų kny-gelė.

Marijos Taikos Karalienės bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Lietuvos vikingą.

Klaipėdoje įkurtas organizacinis komitetas G. Paulionio atminimui įamžinti. (Lietuvos aidas Nr. 1170)

ANTROJI BAŽNYČIA MAŽEIKIUOSE

Po ilgų svarstymų patenkintas daugelio Ma-žeikių gyventojų siekimas turėti labai išaugusiame mieste antrąją bažnyčią. Jau parinkta ir jos vieta — naujajame miesto rajone, netoli naftininkų kultūros rūmų. Kol kas vietą žymi medinis kry-žius, bet parapijos klebono Juozo Vaičiaus inicia-tyva jau paskelbtas naujosios bažnyčios projekto konkursas. Į jį atsiliepė trys architektai. Projektai eksponuoti visuomenės apžiūrai. Kadangi bažny-čia bus statoma tik iš suaukotų pinigų, norima, kad ir projektas būtų išrinktas tas, kuris sulauks daugiausia pritarimo balsų. Tiesa, tikimasi ir fir-mų, statybos organizacijų, visuomeninių draugijų paramos.

Trys projektai gana skirtingi, bet visųjų bruo-žas — noras sukurti aplinką maldai. (XXI amžius Nr. 42)

KINTUOSE GYVENANTIS JŪRININKAS

Malda.

Paulius Augius

PASISTATĖ JAU ŠEŠTĄJĄ JACHTĄ

Andrius Varnas, 42 metų Šilutės rajono Kintų gyvenvietės buriuotojų klubo „Marių burės“ narys, baigė statyti ir nuleido į vandenį nuosavą jachtą „Ragainė II“.

Tai šeštoji ir pati didžiausia jachta, kurią per savo gyvenimą pastatė profesionalus jūrininkas, o dabar bedarbis iš Kintų A. Varnas. Jachtos ilgis — 10 metrų, plotis — 3,25 m, grimzlė — 1,60 m. Savininkas įsitikinęs, kad jachta gali atlaikyti visas audras jūroje ir pasiekti Danijos, Švedijos, Norvegijos, Anglijos, Afrikos krantus. „Dabar su savo 'Ragainė' galėsiu pamatyti pasaulio, aplankyti kitas šalis“, — sako A. Varnas. Jis ligi šiol jaučia skriaudą, kad kelis dešimtmečius už „dėmes“ biografijoje sovietų valdžia jam neleido išplaukti į jūrą.

Dešimt metų dirbęs Klaipėdos jūrų žvejybos uoste, po to grįžęs į Kintus, kur turi sodybą, gavęs žuvininkystės ūkio inžinieriaus mechaniko darbą,

vis meistravo laivus. „Padariau gal šešis, vis mažesnes jachtas, bet jos į jūrą išplaukti buvo per silpnos“, — sako A. Varnas.

Prieš ketverius metus jis pradėjo brandinti idėją pastatyti antrąją „Ragainę“ pagal Vokietijos laivų statytojų projektą, atitinkantį Europos standartus ir saugaus plaukiojimo jūroje taisykles. Jachtos korpusą suvirino specializuota Sovietų gamykla, o šeimininkas savo nuožiūra įrengęs vidų. Pastarieji dveji metai atiduoti intensyviai darbui prie jachtos, padėjo Kintuose gyvenantys klubo draugai.

A. Varnas sako, jog jachtą galima bus lengvai pritaikyti turizmo verslui, „tik jokių būdu ne kurdų gabenimui“. Bedarbiu tapusio jūrininko nuomone, Lietuva pelno iš jūrų turizmo vis dar nemoka gauti, ji garsėja „tik laivų skandinimu ir kurdų kontrabanda“. Busimasis jūrų turizmo verslo organizatorius sako, kad jo ateities planams pritaria žmona ir du jų sūnūs. (Lietuvos rytas Nr. 137)

MALDOS DIENA

Katalikiškasis Prano Daunio fondas Vilniuje surengė jau antrąją (nuo šiol tradicinę) neregijų Maldos dieną. Iš įvairių Lietuvos miestų bei rajonų atvyko silpnaregiai, aklieji ir jų palydovai, taip pat A. Jonyno vidurinės mokyklos moksleiviai. Susitikę prie Aušros Vartų, giesmėmis pagarbino Švenčiausiąją Mergelę Mariją Gailestingumo Motiną ir senamiesčiu patraukė į Vilniaus arkikatedrą. Šventas mišias koncelebravo vyskupas Juozas Tunaitis. (Dienovidis Nr. 21)

KLUBAS, PUOSELĖJANTIS DVASINGUMA

Rudaminoje (Lazdijų r.) daugiau kaip mėnesį veikia klubas „Trys piliakalniai“. Klubo vadovas Rudaminos parapijos klebonas Valerijus Rudzinskas papasakojo, kad pagrindinis klubo uždavinys — padėti žmonėms pajusti dvasinę pusiausvyrą. Kol kas klubui priklauso tik aštuoni įvairių specialybių žmonės. Jie žada įdėmiai domėtis rajono gyvenimu, rinkti etnokultūros palikimą ir jį skleisti visuomenei.

Pirmoji išvyka buvo po Kapčiamiestį ir jo apylinkes. Miestelyje gimė kompozitorius Česlovas Sasnauskas. Senosiose kapinėse palaidota

1831 m. sukilimo dalyvė Emilija Pliaterytė. Ne pirmą dešimtmetį Kapčiamiestį garsina etnografinis ansamblis (vad. Marytė Sausalienė). Klubonariai kalbėjosi su gyventojais, klausėsi šio ansamblio atliekamų dainų. (Lietuvos aidas Nr. 134)

KALINIAI DĖVĖS CIVILINIUS DRABUŽIUS

Vilnius (ELTA). Nuo šiol kai kurių Lietuvos įkalinimo įstaigų „gyventojai“ galės dėvėti civilinius drabužius ir avėti savo avalynę. Tokį nutarimą priėmė Lietuvos Seimas, leisdamas eksperimentą atlikti Panevėžio moterų bendrojo režimo, Pravieniškių sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijose.

Drabužius ir batus nuteistieji gaus artimųjų siuntinyje arba galės juos pirkti pataisos įstaigų parduotuvėse. Jeigu kalinys neturės pinigų, drabužius jis gaus avansu. Jei ir atlikęs bausmę žmogus pinigų neturės, neapmokėta suma bus nurašoma. Palikdamas koloniją, žmogus galės išsinešti čia dykai gautą aprangą (jei jis neturės kuo apsirengti) ar net gaus kitą — jeigu, baigus atlikti bausmę, turimi drabužiai neatitiks metų laiko sąlygų.

Toks eksperimentas leistų taupyti valstybės lėšas. Apskaičiuota, kad į eksperimentą būtų įtraukta apie 5000 kalinių, o vieno jų specialią aprangą kainuoja apie 100 litų.

Bet svarbiausias naujos tvarkos privalumas — galimybė humaniškiau elgtis su nuteistaisiais. Juolab, kad visame pasaulyje kaliniai dėvi savus drabužius.

Lietuvos teisingumo ministras Jonas Prapies-tis nemano, kad kaliniams suteikta didesnė laisvė galėtų sumažinti tvarką kalėjimuose. Jis priminė, kad jau kuris laikas galioja tvarka, leidžianti kalėjimuose turėti laikrodžius, televizorius, radijo imtuvus, dalyvauti rinkimuose ir šukuotis kaip nori. Tik sumažėjo psichologinė įtampa ir normalesni pasidarė nuteistųjų santykiai su administracija. Kartu artėjama prie Lietuvos pasirašytos Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos.

Seimas eksperimentuoti leido vienus metus. Pasibaigus šiam terminui, Vyriausybė pateiks Seimui išvadas ir drauge nutars, ar reikia tobulinant Pataisos darbų kodeksą visam laikui įtvirtinti nuostatą, leidžiančią visiems kaliniams dėvėti

civilinius drabužius. (Lietuvos aidas Nr. 133)

LAISVĖS KAINA

Varėna. Prieš dvejus metus iš Paručių miško į Senosios Varėnos kapines buvo perlaidoti nežinomo partizano palaikai ir pastatytas paminklas už Lietuvos laisvę žuvusiems Dainavos apygardos Varėnos bataliono partizanams. Granito plokštėse buvo iškalta 70 bataliono kovotojų pavardžių, įamžinti visus žuvusius nepakako lėšų.

JAV gyvenantis lietuvis Stanislovas Sula paaukojo 1000 dolerių, ir granito plokštėse buvo iškalta dar 80 žuvusių partizanų pavardžių.

Neseniai plokštės buvo įkomponuotos prie paminklo, jas pašventino Perlojos parapijos klebonas Alfonsas Kelmelis. Partizanų atminimą automatų salvėmis pagerbė SKAT'o vyrai. Žygiavo Varėnos ir Alytaus šauliai, dainavo Varėnos politinių kalinių ir tremtinių Sarapiniškių kaimo ansambliai, Alytaus ir Druskininkų politinių kalinių ir tremtinių chorai. (Lietuvos aidas Nr. 141)

MEDALIAI PO 56 METŲ

Apie sportą rašome labai retai, bet kaip dabar nepaminti įvykio, kuriuo tebegyvena visa Lietuva. Europos čempionato rezultatus žinome — Lietuvos krepšinio rinktinė po 1939 metų triumfo Kaune Atėnuose vėl iškovojo medalius, šį kartą sidabrinčius. Matėme finalines rungtynes su Jugoslavijos komanda, neabejojame, kad nors serbai šias rungtynes žaidė ypač gerai, atrodo, daug lėmė galinga FIBA prezidento serbo B. Stankovičiaus įtaka bei JAV teisėjo švilpukas. Kad mūsų vyrai buvo verti pergalės, liudija ir Atėnų žiūrovai, entuziastingai skandavę Lie-tu-va.

Vilniuje, „Žalgirio“ stadione, vyrams iš tikrųjų Graikijoje kovojusiems pasiaukojamai, buvo surengtos iškilmingos sutiktuvės. Pagerbti šauniausių krepšininkų susirinko tūkstančiai vilniečių. Už nuopelnus Lietuvos sportui prezidento įsakymu krepšinio rinktinės nariai, treneriai apdovanoti įvairaus laipsnio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinais bei medaliais.

Ne mažiau dėkingų krepšinio mėgėjų susirinko pagerbti Europos čempionų ir Kaune, juo labiau, kad pusė rinktinės — kauniečiai. Kaip „Žal-

giro” stadione, taip ir Kauno Rotušės aikštėje ilgai netilo „Valio!”, „Lietuva!” (XXI amžius Nr. 12)

APVOGTAS AMERIKIETIS

Juknaičiai (Šilutės r.). Amerikos pilietis Sigbertas Ziehdornas kartu su seserimi ir broliu bei jo žmona apsisusto „Juknaičių” turizmo ir sveikatinimo bendrovėje. Po ilgos kelionės šiek tiek pailsėję ir pavakarieniavę, svečiai išėjo pasivaikščioti po šią gražią gyvenvietę. Prieš išeidamas iš kambario Ziehdornas pravėrė žemai esantį langą. Štai pro jį į vidų ir šoktelėjo keturiolikmetis juknaitiškis Linas Steigvilas, garsėjantis gyvenvietėje ne gražiais darbais. Ištraukęs iš rankinės piniginę, vėl atsідūrė lauke, o ten šalia krūmokšnių jau laukė dvylikametis draugas Regimantas Petryla. Pravėrę piniginę, rado 1 tūkst. Amerikos dolerių bei keturis kelionės į Ameriką lėktuvų bilietus, kurių kaina siekia beveik porą tūkstančių dolerių. „Popierėlius” vagišiukai kaipmat sudraskė, o pinigus pasidalijo. Linas Steigvilas į kišenę įsikišo 550 žaliųjų, o sargybiniui Regimantui Petrylai davė 450 dolerių. Pastarasis, niekam nė žodžio netaręs, pinigus paslėpė, o Linas, pasikvietęs brolių, nutarė vykti apsipirkti į Klaipėdą, bet, nesulaukę autobuso, naktį patraukė į Šilutę. Čia pinigingi vaikinukai pasisklaidė doleriais, apie šimtą iš jų kiti vagišiai atėmė.

Tačiau jau kitą rytą abu vagys buvo sulaikyti. Rasti beveik visi doleriai. Paaugliai parodė, kur išmetė suplėšytus bilietus. Gabalėlius pavyko suklijuoti į keturias mozaikas — bilietus. Svečiai, turėdami rajono policijos komisariato vadovybės specialų raštą apie įvykusią vagystę bei brangių bilietų likimą, tikisi, jog su jais pavyks grįžti į Ameriką. (Lietuvos aidas Nr. 1170)

NE SIAUBO FILME — TIKROVĖJE

Visagino mieste pastebėtas įdomus reiškinys — žmonės puola varnos. Žinoma jau keletas tokių atvejų. Vienam dviratininkui miesto parke priskridusi varna taip kierto snapu į pakaušį, kad šis parakrito. Moterį, kasdien einančią pasivaikščioti su šunimi, nuolat persekioja, matyt, ta pati varna, taiko taip pat įkirsti į pakaušį. Iš vieno namo balkono plunksnuotoji plėšikė šeiminkės akivaizdoje pa-

grobė visą pulką mažų viščiukų. Varnos kimba ir į šunis, kates. Visai kaip Hičkoko siaubo filme. Tokio paukščių elgesio kol kas niekas negali paaiškinti. (Lietuvos aidas Nr. 134)

KĄ MAN KALBA MANOJI MOKYKLA

(Kauno Jėzuitų mokyklos mokinių mintys apie savo mokyklą)

Proto, džiaugsmo, meilės mokykla priėmė mane. Buvimas čia netyčia virto mėlyno jaukumo įsikūnijimu. Pamilau kiekvieną smulkmeną, nors ir nematomą. Supratau, kokia stipri meilės jėga slypi šioje mokykloje.

Jurga, 12a klasė

Jėzuitų mokykla švyti katalikiška dvasia, dora, drausme. Kai atėjau čia pirmą kartą, mane pasitiko švelnios mokytojų šypsenos ir geri, linksmi veidai.

Lina, 7 klasė

Jei mokyklą į saują susemtum, ten rastum tiek spalvų, kad neprilygtų net laukinės gėlės... Jei į saują dar pažvelgtum, pamatytum, kad ji pilna tyro vandens. Ar pastebi? Jis miega. Praskleisk pirštus, jis išlašės. Girdi? Tai muzika, nors tyliai skamba. Kai lašas dar ore, sulaikius jį, gali matyti spalvas, jis atspindės vaivorykštę. Nukris — išgirsi muziką. Paliesk mokyklą — ji švytės.

Živilė, 11a klasė

„Teikis atsiųsti, Viešpatie, Šventosios dvasios dovanų ...” dabar kiekvieną rytą skamba malda, suvienijanti visus mokytojus ir mokinius prieš prasidedant naujai darbo dienai. Dieve, kiek daug prašymų Tu išgirsti šiose trumpose maldelėse! Nuo paprasčiausio „padėk parašyti be klaidų” iki „suteik kantrybės, jėgų ir įkvėpimo šiandien ir visados gerai padaryti darbą”. Bet niekad nepamirškime padėkoti Viešpačiui už tai, kad esame, kad yra mūsų mokykla...

Rasa, 12 b klasė

(XXI amžius Nr. 45)

Senas milijonierius gulėjo mirties patale. Kadangi jo gyvenimas nebuvo labai tobulas, tai jis, sąžinės graužiamas, kreipėsi į kunigą:

— Kunige, jei aš prieš mirdamas paaugčiau porą milijonų dolerių labdaros tikslams, ar tai mane išgelbėtų nuo pasmerkimo?

Kunigas, kiek pagalvojęs, atsakė:

— Negaliu jums to užtikrinti, bet manau, kad apsimoka pamėginti.

★ ★ ★

Žmona vyrui:

— Tas kostiumas tau visai netinka. Amžinai pats nieko doro nesugebi išsirinkti!

— Gryna teisybė. Juk ir tave pats išsirinkau.

★ ★ ★

Italas, negalėdamas per tiltą pertempti užsispyrusių savo asilų, pamatęs artėjančią dvasininką, jam šaukia:

— Dabar kaip tik tamsta man esi reikalingas.

— O kam?

— Prašau man paaiškinti, kaip Nojus savo arkon įvedė asilus.

★ ★ ★

Antrojo skyriaus senyva mokytoja, lentoje užrašiusi sakinį „Aš esu graži“, mažajam Petriukui liepia spėti, kokio laiko šis sakinyss — esamojo ar būtojo.

— Man atrodo, — atsakė Petriukas, — kad tai yra seniai praėjęs laikas...

★ ★ ★

Moteris, atvykusi iš kaimo, bando mieste pereiti skersai gatvę, kuria važiuoja daug automobilių. Policininkas, tvarkęs judėjimą, norėdamas ją sulaikyti, pakelia ranką, bet moteris, nekreipdama dėmesio, eina. Tada policininkas vis dėlto ją paveja ir sako:

— Ar tamsta nesupranti, ką reiškia, kai aš pakeliu ranką?

— Labai gerai suprantu, nes jau bus dvidešimt metų, kai esu mokytoja...

★ ★ ★

Kalbėdamas apie blaivybę, paskaitininkas nurodo tokį pavyzdį:

— Įsivaizduokite, kad kieme stovi dvi statinės. Viena su vandeniu, kita su alumi. Prieina prie jų ištroškęs asilas, iš katros jis gers?

— Iš pirmosios, — pasigirsta klausytojo balsas.

— Visiškai teisingai. O kodėl?

— Dėl to, kad jis asilas!

★ ★ ★

Prie jungtvių leidimų išdavimo biuro kabo pastaba: „Vedėjas išvykęs pietų. Per tą laiką apsigalvokite".

★ ★ ★

Maža mergytė, rašydama užduotą mokykloje temą apie tėvus, taip aiškino: „Visa bėda su tėvais yra ta, jog mes juos gauname per senus, kad galėtume pakeisti jų įpročius".

♦ Tarptautinis eucharistinis kongresas bus 1997 m. Lenkijoje.

♦ Gegužės 18-21 d. Ukrainoje buvo švenčiamos Brastos unijos 400 m. ir Užgorodo unijos 350 m. sukaktys. Šios unijos davė pradžią Unitų bažnyčiai, priėmusiai katalikybės dogmas, bet pasilikusiai stačiatikių liturgiją.

♦ Statistikos duomenimis, 1994 m. Lietuvoje buvo 3.718.000 gyventojų: 1.960.000 moterų ir 1.758.000 vyrų.

♦ Gegužės 12 d. Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija iškilmingai paminėjo savo 130 m. sukaktį. Ta proga buvo išleistas gausiai iliustruotas leidinys „Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija“, kuriame duodama turininga šios įstaigos istorija.

♦ Nukryžiuotojo Jėzaus seselės balandžio mėn. šventė 50 m. sukaktį nuo įsikūrimo Brocktone, MA.

♦ Pop. Jonas Paulius II Clevelando Šv. Jurgio lietuvių parapijai, švenčiančiai šimto metų sukaktį, atsiuntė palaiminimą. Pergamento raštas su palaiminimu bus įrėmintas ir pakabintas Šv. Jurgio bažnyčioje.

♦ Birželio 4 d. Toronto Prisikėlimo parapijos bažnyčioje vysk. P. Baltakis, OFM, kunigu įšventino pranciškoną Julijų Liną Sasnauską. Jis yra baigęs Kauno kunigų seminariją, 5 m. kalbėjęs Sibire. Pirmąsias šv. mišias aukojo birželio 11 d. toje pačioje bažnyčioje.

♦ Kun. Vincas Valkavičius (William L. Wolkowicz), Šv. Jurgio par. klebonas Norwood, MA, paruošęs du tomus (pirmasis jau išleistas), renka medžiagą trečiajam „Lithuanian religious life in America“. Šiame tome bus aprašytos Amerikos Vidurio Vakaruose ir kitose vietose veikusios ar tebeveikiančios lietuviškos parapijos.

♦ Marijonų provincijolas kun. Donald Petraitis, MIC, birželio ir liepos mėn. aplankė marijonų vienuolijos skyrius Avellaneda ir Rosario vietovėse, Argentinoje, svarstė ateities veiklos planus.

♦ Šv. Kazimiero kolegija Romoje šiemet švenčia 50 m. įsikūrimo sukaktį.

♦ Vokietijos lietuvių sielovados direktorius prel. Antanas Bunga, buvęs Šv. Ulricho parapijos klebonas Bad Woerishofen, Bavarijoje, už ypatingus nuopelnus buvo apdovanotas aukso medaliu.

♦ Birželio 13 d. Rokiškyje mirė kun. Antanas Gobis, sulaukęs 89 m. amžiaus. Už vokiečių okupacijos metu išgelbėtą ir globotą žydų kilmės mergaitę 1990 m. jam buvo suteiktas Izraelio ordinas.

♦ Aštuntasis lietuvių evangelikų liuteronų išeivijos bažnyčios sinodas, pasirinkęs mintį „Vienas kūnas — daug narių“, vyko birželio 23-25 d. Čikagoje, Ziono ev. liuteronų bažnyčioje.

♦ Šiais (1995) metais iš spaudos išėjo knyga „Kunigas Alfonsas Lipniūnas“. Ją paruošė Panevėžio katedros klebonas kun. J. Antanavičius, talkinamas R. Gasparaitytės. Knyga išleista, minint kun. A. Lipniūno 90-tąsias gimimo ir 50-tąsias mirties metines.

♦ Kanados Mississaugoje, Anapilio Šv. Jono lietuvių kapinėse, nuo 1994 m. kuriamas Kryžių kalnas. Jau dabar kalnas puošiasi eile meniškų kryžių bei koplytstulpių. Kai kurie jų yra su įvairių progų dedikacijomis: šeimos metų, vysk. P. Baltakio vyskupavimo dešimtmečiui, kun. A. Lipniūno mirties 50 m. sukaktčiai ir kt.

♦ Rusų seminaristus ir katalikų teologijos studentus iš Maskvos, apie šimtą jaunuolių, birželio 1 d. priėmė pop. Jonas Paulius II. Priėmimo dalyvavo europinės Rusijos apaštalinis administratorius arkiv. Tadeusz Kondrusiewicz, baigęs kunigų seminariją Kaune, ir Sibiro bei Kazachstano vyskupai.

Žalčio pasaka.

Paulius Augius.

- ♦ Kun. Vytautas Palubinskas, Apreiškimo parapijos klebonas, liepos mėn. lankėsi Lietuvoje.
- ♦ Gegužės 13-14 d. Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero jėzuitų bažnyčioje vyko Kauno arkivyskupijos Evangelizacijos centro ir Jėzuitų gimnazijos surengta trečioji arkivyskupijos vaikų ir jaunimo bažnytinių chorų šventė „Soli Deo gloria“ (Vienam Dievui garbė).
- ♦ Birželio 8 d. pop. Jonas Paulius II specialioje audiencijoje priėmė pasirengimo 2000-ųjų metų ju-

biliejui komiteto narius, vadovaujamus kard. Roger Etchegarey. Jubiliejus turįs būti atžymėtas susitaikymo ir atleidimo ženklais. Komitete yra 31 narys. Jie atstovauja 17 kraštų ir 5 kontinentams. Popiežius pareiškė, kad 2000-ųjų metų jubiliejus turi pasižymėti ekumenine dvasia, kurioje galėtume pajusti darną su kitais krikščionimis, nesančiais visiškoje vienybėje su mumis.

♦ Ortodoksų Bažnyčios patriarchas Bartholomew I birželio 28 d. susitiko su kard. Camillo Ruini. Susitikimo tikslas — bandyti suartinti ortodoksų ir katalikų tikėjimus po beveik 1000 metų atsiskyrimo. Deja, patriarchas jaučia didelę opoziciją savo Bažnyčioje dėl bandymų užmegzti glaudesnius ryšius su Vatikanu.

♦ Kun. Antanas Lubickas liepos 2 d. paminėjo savo kunigystės 40 m. sukaktį. Kunigu įšventintas 1955 m. Romoje, nuo 1958 m. dirbuojasi Argentinoje, rūpinasi „Laiko“ laikraščio redagavimu ir spausdinimu.

♦ Kun. Algis Baniulis, SJ, Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko bažnyčios statytojas, Klaipėdos universiteto kateketikos katedros vedėjas, buv. Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektorius, 1995 m. vasarą lankėsi Kanadoje, Montrealyje.

♦ Kun. Algirdas Paliokas, SJ, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Lemonte kapelionas, rugpjūčio mėn. buvo išvažiavęs į Lietuvą tvarkyti savo dokumentų.

♦ Mažeikiuose bažnyčia bus statoma pagal konkursą laimėjusių architektų R. Kazlausko ir H. Štaudės brėžinius. Bažnyčia turės 900 sėdimų vietų, bokštas — 25 metrų aukščio.

“Laiškų lietuviams” konkursas

Skelbiame konkursą parašyti straipsniui pasirinkta tema iš septynių artimo meilės (labdarybės) darbų kūnui ir sielai. Taigi galima rinktis iš keturiolikos temų. Šį kartą bus leidžiama ir beletristinė (grožinės prozos) rašinio forma. Bus dvi dalyvių grupės; suaugusieji ir jaunimas. Jaunimui priklausys tik viduriniųjų ir kitų tolygių mokyklų moksleiviai. Siųsdami rašinį, jie būtinai turi paminėti, kad jis skiriamas jaunimo grupei.

Suaugusiųjų rašiniai turėtų būti maždaug 4-9 mašinėlė rašytų puslapių, o jaunimo bent dviejų puslapių, bet pageidaujami ir ilgesni. Straipsnis pasirašomas slapyvardžiu, į atskirą vokelį įdedama tikroji autoriaus pavardė bei vardas, adresas ir telefono numeris. Ant vokelio užrašomas tik slapyvardis. Vokelis kartu su straipsniu įdedamas į didesnį voką ir siunčiamas šiuo adresu: „Laiškai lietuviams”, 2345 W. 56th St., Chicago, IL 60636, USA. Straipsniai turi pasiekti redakciją ne vėliau kaip vasario mėn. 16 d. Konkursui atsiųsti rašiniai tampa redakcijos nuosavybe. Premijų skaičių ir didumą nustatys vertinimo komisija. Premijų įteikimas laimėtojams bus „Laiškų lietuviams” metinėje šventėje gegužės mėn. 5 d. Jaunimo centre.

Svarbus pranešimas.

Peržiūrėję „Laiškų lietuviams” kartoteką, radome, kad nemaža skaitytojų nėra susimokėję prenumeratos mokesčio. Kai pasibaigia prenumeratos laikas, tai paštas leidžia tam skaitytojui siuntinėti žurnalą ne ilgiau kaip šešis mėnesius. Jei per tą laiką jis nesusimoka, tai siuntinėjimą reikia nutraukti. Jei to nedaro, paštas gali atimti II klasės privilegiją. Tada jau žurnalo leidimą būtume priversti nutraukti, nes siuntinėjimas būtų per brangus. Tai primename, kad čia labai rimtas, gyvybinis reikalas.

Jeigu kas pakeičia adresą, reikia tuoj mums pranešti. Daugelis skaitytojų laiku to nepadaro. Jie negauna žurnalo, nes jis mums yra grąžinamas ir už kiekvieną grąžintą numerį turime užmokėti po 50 centų.

Bet kokių klausimų mums rašydami, pridėkite ne tik savo adresą, bet ir telefono numerį, nes kartais kai kurias problemas greičiau galima išspręsti telefonu. Lietuvos skaitytojai prašomi neužmiršti prie savo miesto pavadinimo pridėti ir atitinkamą kodą. Kai kurie neįpratę to daryti, bet tai yra svarbu.

Dar kelis žodžius pridėsime apie paskelbtą konkursą. Pageidaujame, kad straipsniai būtų parašyti mašinėlė su atitinkamais tarpais tarp eilučių ir su paraštelėmis. Sugrūsti ir sunkiai įskaitomi rašiniai bus atmesti.

LAIŠKAI LIETUVIAMS — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ. Redaktoriaus pavaduotojas — Algirdas Paliokas, SJ. Redakcijos nariai: Danutė Bindokienė, Vytautas Kasniūnas, Jonas Kuprys, Nijolė Užubalienė. Techn. redaktorius — dr. Jonas Boguta. Administratorė — Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098 Tel. (312) 737-8400. FAX (312) 737-0486. “Draugo” spaustuvė. Metinė prenumerata - 15 dol., atskiras numeris - 1,50 dol.